

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

факультет фінансів

Кафедра корпоративних фінансів і контролінгу

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА
ПРОГРАМА**

**Фінансовий менеджмент і
контролінг**

Галузь знань

07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність

**072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»**

Форма навчання: Заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему «Кредитні рейтинги підприємств та шляхи їх покращення»

здобувача Строкач Юлії Євгенівни

Науковий керівник: к.е.н., доцент Свідерська І.М.

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

**Завідувач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу:
д.е.н., проф. Терещенко О.О.**

Київ 2024

Реферат

Робота містить 91 сторінки, 14 таблиць, 27 рисунків, список використаних джерел з 43 найменувань, додатки.

КРЕДИТНІ РЕЙТИНГИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОКРАЩЕННЯ

Об'єктом дослідження є кредитний рейтинг підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Предметом дослідження є теоретичні та методичні аспекти формування кредитних рейтингів суб'єктів господарювання.

Метою роботи є аналіз кредитного рейтингу підприємства, а також розробка шляхів покращення кредитних рейтингів підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Відповідно до мети основними завданнями дослідження були:

- дослідити поняття кредитних рейтингів підприємства;
- надати класифікацію кредитних рейтингів підприємства;
- дослідити методологію оцінки кредитного рейтингу підприємства;
- здійснити оцінку фінансово-економічного стану підприємства;
- провести оцінку кредитного рейтингу підприємства;
- визначити напрямки підвищення рівня кредитного рейтингу підприємства;
- дослідити шляхи удосконалення методу оцінки кредитного рейтингу підприємства;
- надати економічне обґрунтування запропонованих заходів.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в узагальненні поняття кредитних рейтингів підприємства; систематизації та класифікації кредитних рейтингів підприємства; дослідженні методології оцінки кредитного рейтингу підприємства.

Практичне значення отриманих результатів полягає в здійсненні оцінки фінансово-економічного стану підприємства; проведенні оцінки кредитного рейтингу підприємства; визначенні напрямків підвищення рівня кредитного рейтингу підприємства; дослідженні шляхів удосконалення методу оцінки кредитного рейтингу підприємства, а також економічному обґрунтуванні запропонованих заходів.

Рік виконання роботи 2023.

Рік захисту роботи 2024.

Ключові слова: кредитний рейтинг, рейтинг, фінансовий стан, фінансово-економічний стан, оцінка, підприємство.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КРЕДИТНИХ РЕЙТИНГІВ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність та необхідність кредитних рейтингів підприємства.....	6
1.2. Класифікація кредитних рейтингів підприємства	13
1.3. Методичні підходи до визначення кредитного рейтингу підприємства	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КРЕДИТНОГО РЕЙТИНГУ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН»..	32
2.1. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства.....	32
2.2. Оцінка кредитного рейтингу підприємства.....	46
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ КРЕДИТНИХ РЕЙТИНГІВ ПІДПРИЄМСТВА	59
3.1. Напрямки підвищення рівня кредитного рейтингу підприємства.....	59
3.2. Шляхи удосконалення методу оцінки кредитного рейтингу підприємств	66
3.3. Економічне обґрунтування запропонованих заходів	75
ВИСНОВКИ.....	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88
ДОДАТКИ.....	92

ВСТУП

Актуальність теми. Кредитний ризик є широко дослідженою темою у фінансах, особливо під час фінансової нестабільності, що спричинена війною в Україні. Під час кризових явищ важливо оцінити не тільки кредитоспроможність позичальника, але й ризик його неплатоспроможності. Окрім того, в періоди фінансової нестабільності та невизначеності зростає кредитний ризик і підвищується ймовірність банкрутства та дефолту суб'єктів господарювання. Тому особливої актуальності та важливості набувають питання, пов'язані з оцінкою фінансової безпеки емітентів та їх порівнянням за рівнем кредитного ризику. Учасникам фінансового ринку бракує інформації, яка могла б допомогти їм реагувати на ситуації та приймати рішення щодо фінансових інструментів.

Кредитний рейтинг є одним із показників оцінки кредитного ризику підприємства на ринку. Тому швидке узгодження рейтингової оцінки з реальним становищем підприємства є важливим завданням, яке стоїть перед спеціалізованими рейтинговими агентствами, метою діяльності яких є усунення інформаційної асиметрії між підприємствами та їх інвесторами і кредиторами.

Питання оцінки кредитоспроможності позичальника та кредитного рейтингу досліджували такі вітчизняні вчені-економісти: В.В. Вітлінський, В.В. Галасюк, І.С. Гуцал, О.В. Дзюблюк, А.О. Єпіфанов, Н.Е. Крупська, А.М. Мороз, С.В. Науменкова, М.І. Савлук, Я.І. Чайковський та ін. Серед зарубіжних вчених слід назвати праці Е. Брігхема, Л. Гапенські, В.О. Лі, В.В. Тена, Г.С. Панової та ін.

Метою роботи є аналіз кредитного рейтингу підприємства, а також розробка шляхів покращення кредитних рейтингів підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Відповідно до мети основними завданнями дослідження були:

- дослідити поняття кредитних рейтингів підприємства;
- надати класифікацію кредитних рейтингів підприємства;
- дослідити методологію оцінки кредитного рейтингу підприємства;
- здійснити оцінку фінансово-економічного стану підприємства;
- провести оцінку кредитного рейтингу підприємства;
- визначити напрямки підвищення рівня кредитного рейтингу підприємства;
- дослідити шляхи удосконалення методу оцінки кредитного рейтингу підприємства;
- надати економічне обґрунтування запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є кредитний рейтинг підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Предметом дослідження є теоретичні та методичні аспекти формування кредитних рейтингів суб'єктів господарювання.

Методи, що використовувалися під час написання дослідження: абстрактно-логічний – для уточнення категорій поняття кредитних рейтингів; теоретичного узагальнення, системного й економічно-історичного аналізу – для визначення фінансового стану підприємства; методи аналізу та синтезу – для обґрунтування концептуальних положень формування кредитного рейтингу підприємства; графічний та табличний – для відображення результатів дослідження; узагальнення – для формування висновків дослідження.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в узагальненні поняття кредитних рейтингів підприємства; систематизації та класифікації кредитних рейтингів підприємства; дослідженні методології оцінки кредитного рейтингу підприємства;

Практичне значення отриманих результатів полягає в здійсненні оцінки фінансово-економічного стану підприємства; проведенні оцінки кредитного рейтингу підприємства; визначенні напрямків підвищення рівня кредитного

рейтингу підприємства; дослідженні шляхів удосконалення методу оцінки кредитного рейтингу підприємства, а також економічному обґрунтуванні запропонованих заходів.

Інформаційною базою дослідження є чинні законодавчі нормативні акти України, наукові роботи вітчизняних та іноземних авторів, матеріали інших аналітичних фахових публікацій в періодичних та спеціальних наукових виданнях, матеріали фінансової, статистичної звітності та Інтернет ресурси щодо питань оцінки кредитоспроможності та формування кредитного рейтингу підприємства.

Структура роботи: кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

У Розділі 1 проаналізовано теоретичні засади кредитного рейтингу підприємства, Визначено сутність, необхідність рейтингової оцінки підприємства. Описано відмінності рейтингової оцінки, що надається міжнародними рейтинговими агентствами та на прикладі різних країн, а також систематизовано методичний апарат рейтингової оцінки.

У Розділі 2 на основі досліджуваного підприємства визначено його фінансовий стан, а також досліджено рейтингову оцінку кредитоспроможності позичальника – юридичної особи методом галузевих дискримінантних функцій.

У Розділі 3 скориставшись міжнародним досвідом було запропоновано шляхи підвищення кредитного рейтингу досліджуваного підприємства .

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КРЕДИТНИХ РЕЙТИНГІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та необхідність кредитних рейтингів підприємства

Розвинені фінансові ринки надають широко використовувані кредитні рейтинги як загальний інструмент для оцінки кредитоспроможності корпоративних позичальників та їх боргових зобов'язань. Тому кредитні рейтинги комерційних структур є загальноприйнятими та обов'язковими в багатьох економічно розвинених країнах.

Рейтинг визначається у якості відносної оцінки, що присвоюється суб'єкту рейтингування у певний момент часу, та яка відображає позиціонування такого суб'єкта за обраними критеріями серед інших подібних за основними параметрами суб'єктів господарювання. До ключових завдань розробки рейтингів відносяться (рис. 1.1):

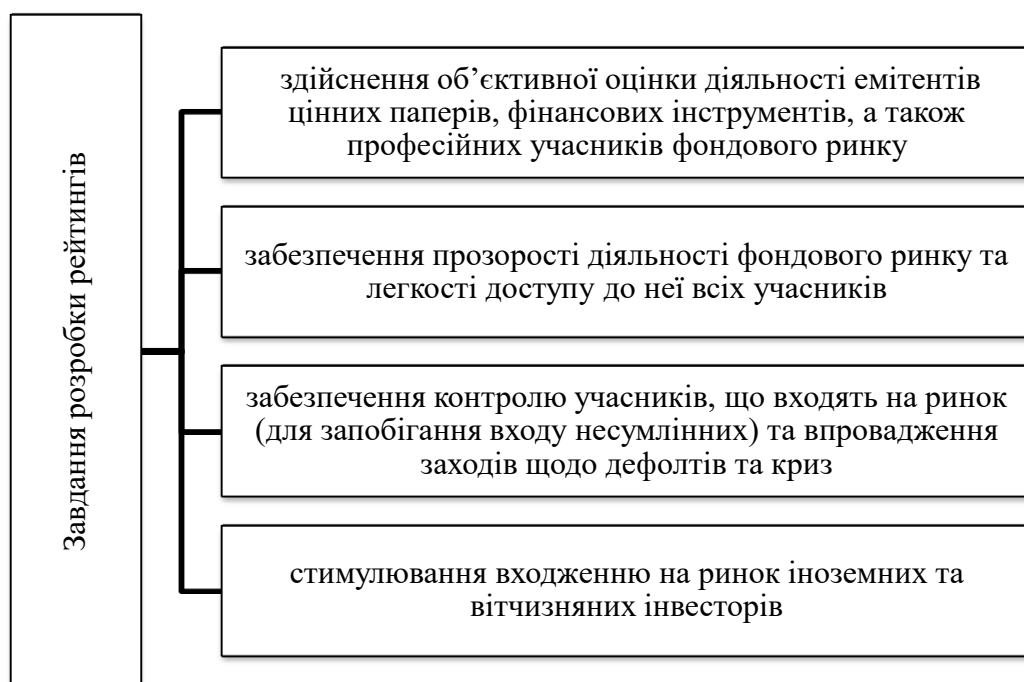

Рисунок 1.1 - Завдання розробки рейтингів [1, с.9-20]

Кредитний рейтинг являє собою комплексну оцінку здатності позичальника повністю та своєчасно погашати борги протягом усього періоду погашення боргу або періоду обігу цінних паперів та враховує прогнози щодо можливих змін економічного середовища та соціально-політичних умов. Кредитний рейтинг позичальника повинен вказувати на його здатність вчасно отримати і повернути кредитні кошти. Вивчення різних факторів, які можуть призвести до неповернення позики, і погашення позики для забезпечення своєчасного погашення - ось що стосується кредитного аналізу.

Визначимо основні підходи до поняття «кредитний рейтинг» на рис. 1.2. Аналізуючи ці методи, можна зробити висновок, що переважна більшість визначень кредитних рейтингів пов'язана з рівнем кредитного ризику та платоспроможністю компанії та її здатністю погашати борги.

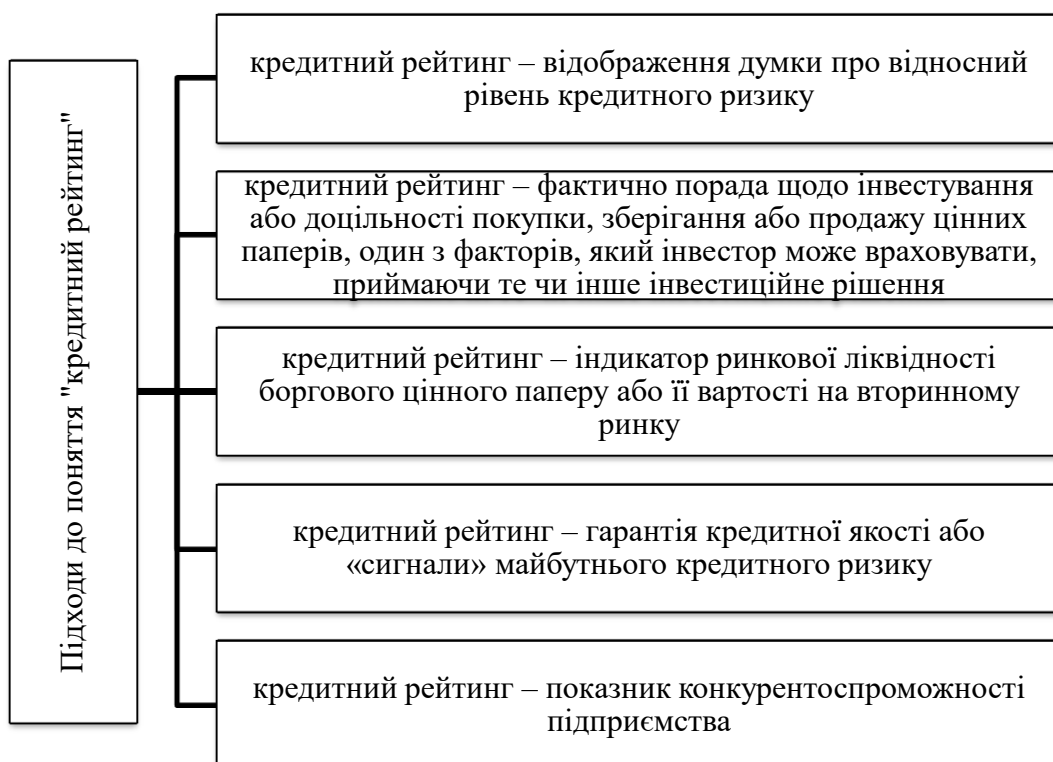

Рисунок 1.2 - Підходи до визначення поняття «кредитний рейтинг» [2]

Вибір методу оцінки кредитоспроможності позичальника – процес складний, багатогранний і трудомісткий. Рівень ризику кредитора у разі несплати кредиту залежить від його правильної організації. За визначенням Moody's Investors Service, «кредитний рейтинг - це висновок щодо майбутньої спроможності та юридичного зобов'язання емітента здійснювати виплати основної суми та відсотків за цінними паперами з фіксованим доходом у повному обсязі та вчасно [3]». Агентство Moody's має ще один підхід для визначення поняття: «кредитний рейтинг – це експертний висновок про здатність емітента вчасно та в повному обсязі сплатити та погасити свої зобов'язання за борговим цінним папером» [3].

Таким чином, кредитний рейтинг являє собою оцінку кредитоспроможності боржника. Рейтингові агентства проводять такі оцінки, оцінюючи здатність підприємства погасити свої борги та їх потенційний ризик невиконання зобов'язань щодо боргу. Інвестори, кредитори та інші фінансові установи використовують ці рейтинги для визначення умов запозичення, які вони готові запропонувати, та ухвалення обґрунтованих кредитних рішень.

Агентства аналізують кілька факторів, щоб визначити рейтинг компанії. Ці фактори включають їх фінансові показники, грошовий потік, рівень заборгованості, перспективи галузі, конкурентну позицію, якість управління та інші макроекономічні умови. Агентства збирають цю інформацію з фінансових звітів, галузевих звітів, обговорень керівництва та інших відповідних джерел щодо своїх оцінок.

Метою корпоративних кредитних рейтингів (на рівні емітента) є оцінка кредитоспроможності компаній, що розглядаються, щодо ймовірності їх дефолту та/або банкрутства протягом одного року.

У наведеному вище контексті кредитний рейтинг є загальним інструментом для оцінки кредитоспроможності позичальників, надійності боргових зобов'язань і встановлення відповідних витрат на кредитний ризик. Це дозволяє компаніям декларувати свою кредитоспроможність потенційним

інвесторам і партнерам, не розкриваючи конфіденційну інформацію, роблячи відносини між позичальниками та інвесторами максимально прозорими та ефективними. Все це дозволяє виділити основні цілі формування кредитних рейтингів.

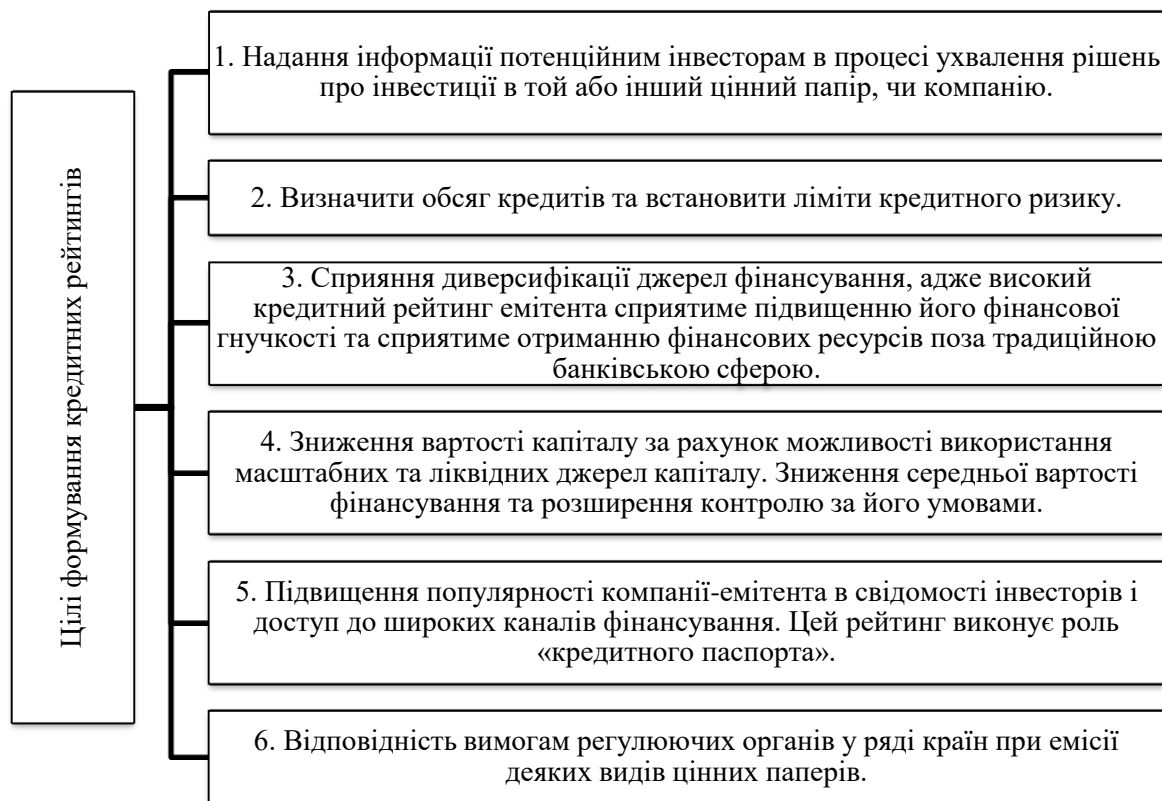

Рисунок 1.3 - Цілі формування кредитних рейтингів [2]

Кредитні рейтинги є ключем до забезпечення фінансування, управління ризиками та планування зростання бізнесу. Ці рейтинги розробляються рейтинговими агентствами, які оцінюють фінансову стабільність та боргові пропозиції великих організацій, включаючи компанії та уряди.

Важливість кредитного рейтингу полягає в наступному:

1. Ці рейтинги пропонують інвесторам аналіз кредитного ризику, пов'язаного з інвестуванням у конкретну компанію. Вони використовують ці рейтинги для вивчення потенційного ризику та прибутковості інвестицій у цінні папери, облігації та інші інструменти. Вищий рейтинг вказує на нижчий кредитний ризик, що приваблює більше інвесторів і, можливо, знижує вартість запозичень організації.

2. Вони допомагають кредиторам та інвесторам в оцінці кредитоспроможності позичальника. Кредитори використовують ці рейтинги для визначення кредитних лімітів, умов кредиту та процентних ставок, які вони готові запропонувати. Це допомагає їм оцінити ймовірність своєчасного погашення та ризик дефолту. Це допомагає їм ухвалювати обґрунтовані кредитні рішення. Вищі рейтинги можуть призвести до вигідніших умов запозичення для позичальника.

3. Суб'єкти, що випускають боргові зобов'язання, такі як уряди, корпорації чи фінансові установи, залежать від цих рейтингів доступу до ринку капіталу. Сприятливий рейтинг допомагає їм залучити ширше коло інвесторів та кредиторів. Крім того, це допомагає їм у забезпеченні коштів за конкурентоспроможними процентними ставками.

Ще одне значення кредитного рейтингу полягає в тому, що ці рейтинги відіграють значну роль у стратегіях управління ризиками фінансових установ. Вони допомагають оцінити схильність до кредитного ризику у своїх портфелях, встановити політику управління ризиками та оцінити відповідні резерви капіталу на основі кредитної якості своїх активів.

Ці рейтинги часто виступають як нормативні вимоги в деяких фінансових секторах. Регулюючі органи можуть встановлювати мінімальні рейтингові ліміти для конкретних інвестицій, включаючи пенсійні фонди, страхові компанії та банки, щоб забезпечити розумні стандарти та практику управління ризиками. Це також допомагає захистити інтереси заінтересованих сторін.

На кредитний рейтинг компанії впливає безліч факторів. До них відносяться (рис. 1.4):

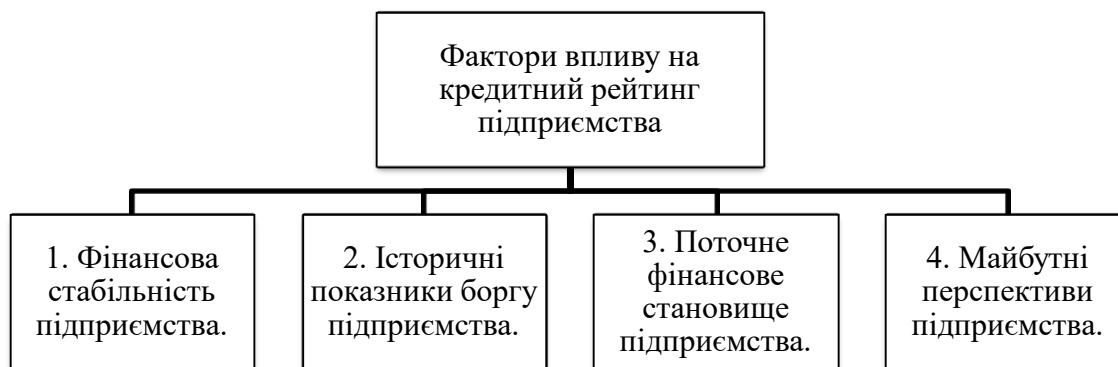

Рисунок 1.4 - Фактори впливу на кредитний рейтинг підприємства [4]

1. Фінансова стабільність підприємства. Компанія з сильною фінансовою стабільністю матиме вищий кредитний рейтинг, ніж компанія зі слабкою фінансовою стабільністю. Це пов'язано з тим, що рейтингові агенції вважають, що компанія із сильними фінансовими показниками з меншою ймовірністю може не виконати своїх боргових зобов'язань.

2. Історичні показники боргу підприємства. Компанія з хорошими показниками боргу (тобто яка в минулому не допускала дефолту за своїми борговими зобов'язаннями) матиме вищий кредитний рейтинг, ніж компанія з поганими показниками боргу. Це пов'язано з тим, що рейтингові агентства вважають, що компанії з низькими показниками боргу з більшою ймовірністю виконають свої фінансові зобов'язання у майбутньому.

3. Поточне фінансове становище підприємства. Компанія з сильним балансом (тобто має високий рівень активів та низький рівень зобов'язань) матиме вищий кредитний рейтинг, ніж компанія зі слабким балансом. Це пов'язано з тим, що рейтингові агенції вважають, що компанії із сильними балансами з меншою ймовірністю не зможуть виконати своїх боргових зобов'язань.

4. Майбутні перспективи підприємства. Компанія з хорошими перспективами на майбутнє матиме вищий кредитний рейтинг, ніж компанія з поганими перспективами на майбутнє. Це пов'язано з тим, що рейтингові

агенції вважають, що компанії з добрими перспективами на майбутнє з більшою ймовірністю виконають свої фінансові зобов'язання у майбутньому.

На кредитний рейтинг компанії також може вплинути низка факторів, включаючи економічні умови, політичні події та зміни фінансового стану компанії. Економічні умови можуть вплинути на здатність компанії погасити свої борги, а політичні події можуть призвести до змін в урядових постановах, які можуть вплинути на здатність компанії позичати гроші. Зміни фінансового стану компанії можуть призвести до зміни її кредитного рейтингу.

Корпоративні кредитні рейтинги мають безліч переваг та недоліків. Корпоративні кредитні рейтинги можуть бути корисними для оцінки кредитоспроможності компанії та прийняття рішення про те, чи варто інвестувати у її цінні папери. Однак кредитні рейтинги також можуть вводити в оману та призводити до надмірного ризику з боку інвесторів.

Переваги корпоративних кредитних рейтингів:

1. Кредитні рейтинги можуть бути корисні при оцінці кредитоспроможності компанії та ухваленні рішення про те, чи варто інвестувати в її цінні папери.

2. Високі кредитні рейтинги надають можливість залучати інвестиційні кошти.

Недоліки корпоративних кредитних рейтингів:

1. Кредитні рейтинги можуть вводити в оману та призводити до надмірного ризику з боку інвесторів. Наприклад, компанія з високим кредитним рейтингом може мати можливість позичати більше грошей, ніж компанія з нижчим кредитним рейтингом. Це може призвести до надмірних інвестицій у компанію з високим кредитним рейтингом, що може призвести до її банкрутства, коли її борг стане надто дорогим для погашення.

2. Компанії можуть маніпулювати кредитними рейтингами. Наприклад, компанія може швидко погасити свої борги, щоб покращити свій кредитний рейтинг, навіть якщо це означає, що компанія має фінансові проблеми.

Таким чином, кредитний рейтинг являє собою оцінку кредитоспроможності боржника. Рейтингові агентства проводять такі оцінки, оцінюючи здатність підприємства погасити свої борги та їх потенційний ризик невиконання зобов'язань щодо боргу. Інвестори, кредитори та інші фінансові установи використовують ці рейтинги для визначення умов запозичення, які вони готові запропонувати, та ухвалення обґрунтованих кредитних рішень.

1.2. Класифікація кредитних рейтингів підприємства

Існує три основні типи корпоративних кредитних рейтингів: інвестиційний рівень, спекулятивний рівень та рейтинг схильності до дефолту (рис. 1.5).

Рисунок 1.5 - Типи корпоративних кредитних рейтингів [5]

1. Рейтинги інвестиційного рівня присвоюються компаніям із сильним профілем боргу та низьким ризиком дефолту. Ці рейтинги надаються підприємствам чи фінансовим інструментам, які, за оцінками, мають відносно низький ризик дефолту. Ці рейтинги вказують на більш високий

рівень кредитоспроможності та надійності. Рейтинги інвестиційного рівня зазвичай варіюються від ААА (найвищий) до ВВВ-(найнижчий інвестиційний рівень). Інвестори часто вважають підприємства інвестиційного рівня більш безпечними та стабільними, що призводить до зниження вартості запозичень та підвищення довіри ринку.

2. Рейтинги спекулятивного рівня присвоюються компаніям із більш високим ризиком і можуть підходити компаніям, що знаходяться на ранніх стадіях зростання. Спекулятивний рейтинг також відомий як кредитний рейтинг «сміттевого» або «неінвестиційного рівня». Ці рейтинги присвоюються підприємствам чи фінансовим інструментам із вищим ризиком дефолту. Вони вказують на нижчий рівень кредитоспроможності та можуть вказувати на велику невизначеність чи економічну нестабільність. Ці рейтинги зазвичай варіюються від ВВ+, найвищого спекулятивного рівня до D, що позначає дефолт. Інвестори, які потребують вищої прибутковості, можуть бути готові інвестувати в цінні папери спекулятивного рівня, незважаючи на можливість дефолту.

3. Рейтинги схильності до дефолту присвоюються компаніям, які мають високий ризик дефолту та мають таку історію.

Рейтингові агентства - це компанії, які оцінюють фінансовий стан різних установ, включаючи великі компанії та державні установи. Агентства вивчають фінансовий стан установи та її здатність сплатити борг шляхом аналізу різноманітної інформації, включаючи фінансову звітність, ефективність управління, а також ринкові та економічні умови. Результатом є кредитний рейтинг, який сигналізує про рівень ризику, пов'язаного із кредитуванням або інвестуванням у цю організацію. Чим вищий рейтинг, тим нижчий ризик.

Їх оцінки мають вирішальне значення, оскільки створювані ними рейтинги допомагають інвесторам, кредиторам та іншим заінтересованим сторонам приймати обґрунтовані рішення про те, куди вкладати свої гроші (фактично, багато інвесторів мають довідники щодо того, в які типи цінних

паперів, що рейтинуються, їм дозволено інвестувати). По суті, рейтингові агентства є «сторожовими псами» фінансового світу, надаючи критично важливу інформацію, яка впливає на інвестиційні рішення та сприяє прозорості та ефективності ринку.

У світі рейтингових агентств домінують три основні гравці, які зазвичай називають «Великою трійкою»: Moody's Investors Service, Standard & Poor's (S&P) і Fitch Ratings. Кожна організація використовує свої унікальні методики та критерії оцінки кредитоспроможності.

Рисунок 1.6 - Найвідоміші рейтингові агентства, що надають кредитні рейтинги підприємствам[6;7]

1. Служба інвесторів Moody's: Служба інвесторів Moody's відома своїм всебічним охопленням боргових інструментів та цінних паперів у всьому світі. Рейтингова шкала Moody's починається з Aaa (найвища якість) до C (найнижча якість) [6].

2. Standard & Poor's (S&P): S&P є найстарішою з Великої трійки. Кредитні рейтинги S&P варіюються від AAA (надзвичайно висока здатність виконувати фінансові зобов'язання) до D (дефолт фінансових зобов'язань) [7].

3. Fitch Ratings: найменше з «великої трійки» Fitch Ratings справило враження завдяки широкому охопленню та унікальним рейтинговим методологіям. Його рейтингова шкала відповідає шкалі S&P та варіюється від AAA до D [8].

Шкали кредитних рейтингів є спеціальними шкалами, які визначають кредитоспроможність підприємства. Ці шкали відображають різні рівні кредитного ризику. Вищий рейтинг вказує на менший ризик, а нижчий рейтинг має на увазі більш високий кредитний ризик. Ці шкали можуть відрізнятися у різних рейтингових агентствах. Шкала кредитних рейтингів різних рейтингових агентств наведено на рис. 1.7.

Standard & Poors	Moody's	FitchRatings
<ul style="list-style-type: none"> • AAA • AA • A • BBB • BB • B • CCC • CC • C • D 	<ul style="list-style-type: none"> • Aaa • Aa • A • Baa • Ba • B • Caa • Ca • C 	<ul style="list-style-type: none"> • AAA • AA • A • BBB • BB • B • CCC • CC • C • RD • D

Рисунок 1.7 – Шкала кредитних рейтингів різних рейтингових агентств[6;7;8]

Отже, кредитний рейтинг оцінюється за десятибальною шкалою (AAA, AA, A, BBB, BB, B, CCC, CC, C та D). Чим ближче класифікація компанії до вищих кредитних рейтингів (AAA-BBB), тим нижчою є ймовірність дефолту та/або банкрутства. Літерні оцінки, буквено-цифрові коди або інші символи позначають рейтинги агентства. Вищий рейтинг означає менший кредитний ризик, а нижчий рейтинг вказує на підвищену ймовірність дефолту. Ці рейтинги впливають на вартість запозичень, процентні ставки, інвестиційні рішення та стратегії управління ризиками. Підприємства з більш високим

рейтингом зазвичай отримують легший доступ до капіталу на більш вигідних умовах, тоді як підприємства з нижчим рейтингом можуть мати труднощі при залученні коштів. Більше того, їм може знадобитися запропонувати вищі відсоткові ставки для залучення інвесторів.

Рейтинги інвестиційного рівня надаються агентствами Moody's Investors Service, Standard & Poor's Ratings Services та Fitch Ratings. Ці агентства використовують дві основні рейтингові шкали: Ba1 (вищий рейтинг) та Ba2 (другий за величиною рейтинг). Вважається, що компанія з рейтингом Ba1 має дуже сильний борговий профіль та мінімальний ризик дефолту. Компанія з рейтингом Ba2 має сильніший профіль боргу та більший ризик дефолту[6].

Рейтингова служба Standard & Poor's використовує індекс Standard & Poor's 500 як орієнтир для рейтингів інвестиційного рівня. Очікується, що компанія, яка отримала рейтинг AAA від Standard & Poor's Ratings Services, матиме рівень боргу, що входить до 5% найбільших компаній, акції яких обертаються на біржі [7].

Служба інвесторів Moody's використовує індекс Moody's 500 як орієнтир для рейтингів інвестиційного рівня. Очікується, що компанія, яка отримала рейтинг Aaa від Moody's Investors Service, матиме рівень боргу, що входить до 20% найбільших компаній, акції яких обертаються на біржі[6].

Також варто виділити Rating and Investment Information (R&I) - це одне з видатних рейтингових агентств, яке визначається своєю провідною роллю в Японії та спеціалізацією на кредитній оцінці різноманітних емітентів. Діяльність R&I охоплює широкий спектр аспектів, таких як оцінка ризиків, пов'язаних із випуском та обігом цінних паперів, а також надання точних рейтингових прогнозів. Організація оперує високотехнологічним методом, що враховує різноманітні фактори, включаючи фінансовий стан, динаміку ринку та стратегічні вирішення, які формують діяльність емітентів.

Суттєвим елементом функціонування R&I є її активна взаємодія з різними галузями економіки, що охоплює корпоративний, фінансовий та

державний сектори. Це сприяє створенню об'єктивних та інформативних рейтингів, які відіграють визначальну роль у формуванні довіри на фінансовому ринку. R&I прагне зберігати повну незалежність від емітентів, на які вона надає кредитні рейтинги. Це допомагає забезпечити об'єктивність та уникнення конфліктів інтересів.

Рейтинги схильності до дефолту надаються агентствами Moody's Investors Service, Standard & Poor's Ratings Services та Fitch Ratings. Ці агентства використовують дві основні рейтингові шкали: Саа1 (найнижчий рейтинг) та Саа2 (другий найнижчий рейтинг). Вважається, що компанія з рейтингом Саа1 має середній ризик дефолту за своїми боргами. Компанія з рейтингом Саа2 має більший ризик дефолту за своїми боргами [6].

Рейтинги, схильні до дефолту, підходять для компаній, які вже це робили в минулому. Компанія з рейтингом Саа1 може підходити для компаній, які мали в минулому один або два дефолти, а компанія з рейтингом Саа2 можуть підходити для компаній, у яких у минулому було кілька дефолтів.

Рейтинги спекулятивного рівня надаються агентствами Moody's Investors Service, Standard & Poor's Ratings Services та Fitch Ratings. Ці агентства використовують дві основні рейтингові шкали: Ваа1 (найнижчий рейтинг) та Ваа2 (другий найнижчий рейтинг). Вважається, що компанія з рейтингом Ваа1 має помірний ризик дефолту за своїми боргами. Компанія з рейтингом Ваа2 має більший ризик дефолту за своїми боргами[5].

Рейтингова служба Standard & Poor's використовує індекс Standard & Poor's 500 як орієнтир для рейтингів спекулятивного рівня. Очікується, що компанія, яка отримала рейтинг ВВВ+ від Standard & Poor's Ratings Services, матиме рівень боргу, який знаходиться в межах середніх 50% усіх компаній, що публічно торгуються [7].

Служба інвесторів Moody's використовує індекс Moody's 500 як орієнтир для рейтингів спекулятивного рівня. Очікується, що компанія, яка

має рейтинг Ba1 від Moody's Investors Service, матиме рівень боргу, який входить до 10% найбільших компаній, акції яких обертаються на біржі.

Fitch Ratings використовує чотири основні індекси як орієнтири для рейтингів спекулятивного рівня: BB+, BB-, B+ та B-. Очікується, що компанія з рейтингом BB+ за версією Fitch Ratings матиме рівень боргу, що входить до 25% найбільших публічних компаній[8,24].

Рейтингові агентства використовують багато чинників визначення кредитного рейтингу компанії. Ці фактори включають[9, с.1-24]:

1. Довгостроковий фінансовий стан компанії: сюди входить інформація про доходи компанії, рівень боргу, рух грошових коштів та інші фінансові показники.

2. Історія виконання компанією своїх фінансових зобов'язань: сюди входить інформація про минулі фінансові проблеми та про те, як компанія на них реагувала.

3. Ризикованість компанії: сюди входить інформація про здатність компанії погасити свої борги та ризики, пов'язані з її діяльністю.

Отже, корпоративні кредитні рейтинги дають важливе уявлення про фінансовий стан та перспективи компанії. Вони дають інвесторам цінний інструмент для ухвалення рішення про те, чи інвестувати в компанію чи продавати її цінні папери.

Кредитний рейтинг компанії визначається рядом ключових факторів, таких як її здатність погасити борг, обсяг випущених цінних паперів та рівень ризику дефолту. Високий кредитний рейтинг свідчить про високі фінансові перспективи компанії та її надійність для інвесторів. При розгляді можливості придбання цінних паперів компанії потенційні інвестори вивчають кредитний рейтинг, оцінюючи рівень ризику такої інвестиції. Високий рейтинг створює враження про безпеку інвестиції, тоді як низький рейтинг може вказувати на підвищений ризик в інвестиціях. Зрозуміти та оцінити ці аспекти допомагає інвесторам зробити обгрунтоване рішення щодо своїх фінансових стратегій. [10, с. 226–245].

Компанія може покращити свій кредитний рейтинг, погасивши свій борг, випустивши менше боргів або зменшивши ризик дефолту. Компанія з високим кредитним рейтингом з меншою ймовірністю оголосить дефолт за боргом, ніж компанія з низьким кредитним рейтингом.

Основна перевага корпоративних кредитних рейтингів полягає в тому, що вони надають інвесторам важливу інформацію про фінансовий стан та перспективи компанії. Ця інформація допомагає інвесторам ухвалити рішення про те, чи інвестувати в компанію чи продати її цінні папери.

На рисунку 1.8 наведені дані щодо показників, які оцінюються найбільш відомими рейтинговими агентствами України.

Агентство	Показники
Рейтингове агентство «ІВІ - Рейтинг»	<ul style="list-style-type: none"> • Фінансовий стан і показники кредитоспроможності. • Рівень чутливості кредитоспроможності до впливу негативних комерційних, фінансових та економічних умов. • Рівень попиту на послуги у сфері діяльності. • Розміри сегменту ринку, який займає підприємство. • Наявність і дотримання основних напрямів подальшого розвитку компанії. • Рівень характерних ризиків. • Показники ефективності діяльності. • Рівень диверсифікації ресурсної бази по кредиторам і клієнтського депозитного портфеля. • Якість власного кредитного портфеля підприємства
Рейтингове агентство Standard & Poor's (США)	<ul style="list-style-type: none"> • Бізнес-ризик (страховий ризик, стан галузі, ринкова позиція компанії, рентабельність - у тому числі і у порівнянні з конкурентами); • Фінансовий ризик (облік і звітність, особливості управління, толерантність до ризику, фінансова політика, достатність грошового потоку, структура капіталу, рівень ліквідності)
Рейтингове агентство «РЮРІК»	<ul style="list-style-type: none"> • Велика система якісних та кількісних характеристик. Перелік факторів та методологія аналізу є комерційною тасмницею агентства та не підлягає розголошенню
Рейтингове агентство «ЕКСПЕРТ -РЕЙТИНГ»	<ul style="list-style-type: none"> • Показники адекватності капіталу. • Показники ліквідності. • Показники якості активів. • Структурні коефіцієнти. • Показники ефективності та рентабельності
Рейтингове агентство «Кредит-Рейтинг»	<ul style="list-style-type: none"> • Операційне середовище. • Позиція організації на фінансовому ринку. • Організація системи корпоративного управління. • Рівень розвитку ризик-менеджменту. • Якість фінансового менеджменту.

Рисунок 1.8 - Показники, що враховуються рейтинговими агентствами при рейтингуванні [18;19;21]

Серед існуючих зарубіжних методів і моделей оцінки кредитоспроможності виділяють наступні:

1) класифікаційні (статистичні) методи оцінки, до яких належать рейтингові (бальні) системи оцінки та моделі прогнозування банкрутства;

2) моделі комплексного аналізу (на основі "напівемпіричних" методів, тобто які базуються на експертних оцінках аналізу економічної доцільності надання кредиту: "правило 5 С", PARTS, CAMPARI, MEMO RISK, PARSER, система 4FC.

Зарубіжні методики непридатні для вітчизняної економіки та не враховують деякі важливі умови функціонування українських компаній, а саме:

- особливості системи бухгалтерського обліку та податкового законодавства;
- вплив інфляції на формування показників ефективності;
- особливості національних ринків тощо.

Крім того, обмеження показників, запропоновані іноземними вченими, часто недосяжні для українських компаній.

Вітчизняні методики здебільшого базуються на розрахунку фінансових показників на основі останніх даних фінансової звітності, а використання якісних характеристик (ділової репутації, стану фінансової звітності, управлінських характеристик, аналізу зовнішнього середовища тощо) відходить на другий план.

1.3. Методологія оцінки кредитного рейтингу підприємства

В умовах війни в Україні та скорочення можливостей для самофінансування підприємства, зростає попит комерційних суб'єктів на

банківські кредитні послуги. У зв'язку з цим банки повинні приділяти особливу увагу таким питанням, як кредитна оцінка позичальника, головним чином для власної фінансової безпеки. В даний час банківські установи розробляють різні методики оцінки кредитоспроможності клієнтів. Кожен конкретний банк розробляє свою систему оцінки кредитоспроможності потенційних позичальників в залежності від конкретних умов договору, пріоритетів роботи банку та власних обставин. Відіграє також вагому роль спеціалізація, позиція на ринку, конкурентоспроможність, статус відносин із клієнтами, рівень національної економічної та політичної стабільності тощо. Очевидно, що оцінка фінансового стану потенційного боржника займає особливе місце в його кредитоспроможності та присвоєнні відповідного кредитного рейтингу.

Для кредиторів це означає зниження ризику збитків через можливість фінансової кризи в компанії, тобто можливість погашення кредиту, для боржників – розуміння платоспроможності та довгострокової фінансової стабільності на користь компанії. Приймати стратегічні та тактичні рішення щодо фінансового забезпечення подальшого виробництва та збуту продукції.

Під кредитоспроможністю позичальника розуміється його здатність своєчасно і в повному обсязі погасити заборгованість банку. Кредит підприємства формується у фінансово-господарській діяльності підприємства і відображає правильне використання підприємством фінансових ресурсів. Поняття кредитоспроможності можна розуміти так: з одного боку, це оцінка нещодавньої платоспроможності клієнта банку, з іншого боку, це ступінь ризику банку, пов'язаного з можливістю невиконання клієнтом договору та повернути кредит у строки, що визначений кредитним договором.

Виходячи з цих двох напрямків, доцільно ранжувати позичальників за їхньою надійністю та відповідно визначати розмір кредиту, процентну ставку кредиту та період виплати. Кредитоспроможність позичальника залежить від багатьох факторів, тому оцінити та прорахувати кожен з них непросто. Більшість показників, що аналізуються на практиці, базуються на даних за

попередні роки або конкретну дату. Але за цих умов вплив інфляції не враховується.

У Сполучених Штатах більшість банків враховують такі фактори, оцінюючи кредитоспроможність позичальника [10]:

- аналіз фінансової звітності позичальника (особливо руху грошових коштів позичальника та спроможності погасити борг);
- якість фінансової звітності позичальника (підтвердження її достовірності та достовірності);
- аналіз галузі (сфера діяльності позичальника), поточна ситуація, тенденції розвитку, прогнози;
- інформація про кредитний рейтинг позичальника на основі рейтингових агентств;
- рівень управління позичальника;
- загальний дохід компанії, показники активів і капіталізації;
- можливість участі на фінансовому ринку запозичень [11, с. 301–310].

Остаточна оцінка кредитного рейтингу в основному базується на кредитній культурі банку та застосуванні аналітичних методів з використанням експертної оцінки. У банківській практиці США при відборі клієнтів найчастіше використовується «правило 5С», тобто критерії відбору починаються на букву С:

- character (характеристика);
- capacity (можливість);
- capital (капітал);
- collateral (забезпечення);
- conditions (економічні умови).

Ця технологія дозволяє визначати кредитні рейтинги на основі ліквідності активів, оборотності капіталу, показників прибутковості та коефіцієнтного аналізу залучених коштів. Пітер К. Роуз визначає та роз'яснює «Шість правил С»:

1) характер - кредитоспроможність позичальника, кредитна історія, кредитний рейтинг, загальна характеристика мети позики, досвід прогнозування, наявність поручителя або поручителя;

2) дієздатність – справжність клієнтів та поручителів, копії установчих документів, опис історії власника та правового статусу, основних покупців та постачальників позичальника;

3) грошові кошти - поточний і прогнозний обсяг продажу, плановий грошовий потік, наявна ліквідність, прибуток, дивіденди, швидкість оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості, швидкість оборотності запасів, структура капіталу, залежність від зовнішніх запозичень, показники покриття тощо;

4) застава – право власності на майно, яке використовується як застава, період користування майном, ступінь морального та фізичного зносу, залишкова вартість, у тому числі факт арешту майна, обтяження, оренда, майно страхування клієнтів та інші заборгованості;

5) умови - позиція замовника в галузі та очікувана частка ринку, конкурентоспроможність продукції, кон'юнктура ринку праці, довгострокові прогнози розвитку галузі тощо;

6) контроль - належне документування контролера, дотримання кредитних договорів та положень кредитної політики банку тощо.

У Франції процес визначення кредитоспроможності позичальника включає наступні етапи аналізу [12, с. 51–60]:

- 1) загальна оцінка фінансово-господарської діяльності позичальника;
- 2) кредитна оцінка;
- 3) запит на каталог файлів французького банку.

На першому етапі аналізується характер діяльності позичальника, характеристики діяльності, принципи виробництва тощо. На наступному етапі розглядаються наступні показники:

- трудові ресурси (освіта, здібності, вік керівників, структура персоналу тощо);

- виробничі ресурси (аналіз інвестицій, основних фондів, коефіцієнти амортизації та основних фондів тощо);
- фінансові ресурси та аналіз ринку (життєвий цикл виробленої продукції, рівень розвитку маркетингу та менеджменту тощо).

Цей набір показників кожен банк визначає самостійно. Кредитоспроможність оцінюється за допомогою балансів і звітів про фінансові результати. Наприклад, Credit Lione використовує такі показники[13, с. 97–102]:

К1 – відношення сукупного операційного доходу до доданої вартості;

К2 – відношення фінансових витрат до доданої вартості;

К3 – відношення капітальних інвестицій до доданої вартості в поточному році;

К4 – відношення довгострокової заборгованості до доданої вартості;

К5 – відношення чистого залишку готівки до обороту.

При цьому додана вартість урахована як виручка за вирахуванням матеріальних витрат.

А валовий експлуатаційний дохід дорівнює доданій вартості за вирахуванням витрат. За результатами розрахунку зазначених показників формується їх сума з певними ваговими коефіцієнтами. Запит у картотеку Банку Франції дає змогу ознайомитися з кредитною історією позичальника. Методики оцінки кредитоспроможності позичальників у Франції диференційовані переважно за галузевою належністю і формами власності позичальників.

У Німеччині використовується методика кредитного рейтингу, що включає оцінку кредитного рейтингу позичальника і наданих гарантій. Як правило, виділяється 17 критеріїв, розбитих на п'ять груп: рівень управління; ринок; відношення з клієнтом; економічні умови; перспективи. Під час кредитування оцінюються ризики ліквідності, процентний ризик, страховий ризик і ризик інфляції. Підсумковий рейтинг клієнта оцінюється за шестибальною шкалою.

У Великобританії широко поширена методика оцінки кредитоспроможності CAMPARI 1:

- C (Character) – характер/репутація позичальника;
- A (Ability) – характеристика бізнесу і можливостей позичальника;
- M (Means) – фінансовий стан клієнта;
- P (Purpose) – мета кредитування;
- A (Amount) – сума кредиту;
- R (Repayment) – здатність погашення;
- I (Insurance) – страхування кредитного ризику.

Аналіз проводиться за показниками ліквідності, економічної стійкості, фінансової стабільності, рентабельності, покриття банківських зобов'язань. Існує також методика PARTS, яка також застосовується банками Великобританії і розшифровується так:

- P (Purpose) – мета кредитування;
- A (Amount) – запитувана сума кредиту;
- R (Repayment) – виплати по кредиту;
- T (Term) – термін кредитування; S (Security) – запорука і гарантії по кредиту [14, с. 141–150].

В Австралії банки під час визначення рейтингу позичальника спираються на внутрішні і зовнішні джерела. У розрахунку рейтингу австралійськими банками використовуються чотири групи чинників:

- 1) фінансові коефіцієнти;
- 2) аналіз грошового потоку;
- 3) рівень менеджменту;
- 4) специфіка галузі позичальника.

У Великобританії та США широко поширені моделі оцінки кредитоспроможності позичальників із використанням коефіцієнта Z (Z-score technique). Дані моделі визначають компанії, які відчують фінансові труднощі і близькі до банкрутства. Відповідно до даної методики,

підприємства розподіляються на дві категорії: потенційні підприємства-банкрути та інші підприємства (стабільно функціонуючі) [14].

Оцінка й передбачення ймовірності банкрутства підприємства викликає інтерес з боку різних зацікавлених сторін, таких як акціонери, кредитори, постачальники, замовники, а також самого підприємства. Цей процес не лише сприяє зрозумінню можливого неплатоспроможного стану компанії, але й надає можливість вчасно виявити погіршення її фінансового становища, визначити причини такого становища та прийняти оперативні рішення для запобігання ризику банкрутства або його зменшення. Необхідність розробки методики діагностики ризику банкрутства підприємства визначається не лише бажанням учасників ринку отримувати об'єктивну інформацію про фінансовий стан компанії, але й необхідністю прийняття конкретних заходів для уникнення потенційних проблем. Використання відповідної методики може надати комплексний аналіз, що дозволяє визначити, оцінити та прогнозувати ймовірність банкрутства підприємства, що є ключовим елементом у прийнятті стратегічних рішень та забезпеченні стійкості фінансового становища підприємства в довгостроковій перспективі. Економічно розвинуті та найбільш стабільні країни світу вже давно займаються вирішенням цієї проблеми. Головним напрямом їх розробок є попередження банкрутства підприємства [15].

Методичне забезпечення ймовірності настання банкрутства можна розділити на два підходи: державний та науковий (рис. 1.9).

Рисунок 1.9 - Методики визначення ймовірності настання банкрутства [16, с. 62–68]

Методичний апарат рейтингової оцінки є сукупністю інструментів, підходів та методів, які використовуються для систематичного та об'єктивного визначення кредитної надійності емітента чи фінансового продукту. Цей апарат забезпечує структурований підхід до збору, аналізу та інтерпретації інформації з метою визначення рівня кредитного ризику. Виділяють економетричні методи та скорингові моделі, метод логістичної регресії, дискримінантні методи.

Економетричні методи дозволяють аналізувати залежності між факторами та рівнем кредитного ризику. У цьому контексті використання лінійної та множинної регресії стає важливим етапом, де ретельний розгляд взаємозв'язків фінансових та нефінансових параметрів допомагає здійснити вагому оцінку впливу кожного чинника на загальний кредитний ризик. Аналіз часових рядів стає необхідним для виявлення тенденцій та динаміки змін у фінансових показниках, що сприяє більш точній прогнозі подій.

Скорингові моделі використовуються для створення точних рейтингів та прогнозування ймовірності кредитних ризиків. В контексті визначення

кредитного ризику метод логістичної регресії дозволяє створювати моделі для оцінки ймовірності того, що певна кредитна подія станеться чи ні. Основна концепція методу логістичної регресії полягає в створенні лінійної комбінації вхідних факторів, яка потім піддається логістичній функції. Це перетворення дозволяє отримати значення у діапазоні від 0 до 1, ідеально відповідаючи моделюванню ймовірностей виникнення кредитного дефолту чи іншої події. Нейронні мережі використовують для глибокого аналізу великої кількості даних та виявлення складних залежностей, що в свою чергу забезпечує підвищення прогностичної точності та урахування нелінійних зв'язків у факторах ризику.

Дискримінантні методи у сфері економетрики та фінансового аналізу виступають як потужний інструмент для визначення та групування об'єктів, зокрема підприємств, на основі їхніх унікальних характеристик. Ці методи використовуються для детального аналізу фінансових та нефінансових показників, щоб визначити та врахувати різницю між різними групами об'єктів. Основними дискримінантними методами є:

- Дискримінантний аналіз, який визначає значущі відмінності між групами підприємств, допомагаючи відокремити їх за рівнем кредитного ризику.
- Дискримінантні функції, які на основі вхідних факторів для кожного об'єкта допомагають визначити його групову належність.
- Галузеві дискримінантні функції додають урахування галузевих особливостей, дозволяючи ефективніше визначати кредитний ризик в конкретних секторах промисловості.
- Функції кредитовості Z та T , зосереджені на фінансовому стані підприємства, враховуючи аспекти фінансового здоров'я підприємства, такі як ліквідність, стабільність та ефективність управління.

- Оцінка Ймовірності Банкрутства- ґрунтується на широкому спектрі фінансових та нефінансових показників, які формують дискримінантну функцію для визначення рівня ризику неплатоспроможності. Здійснюється аналіз таких ключових факторів, як фінансова стійкість, ліквідність, рентабельність та інші. [30, с.1-13]

В Україні аналіз фінансово-господарського стану суб'єктів господарювання щодо наявності ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства проводиться згідно з Методичними рекомендаціями щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій із приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затвердженими Наказом Міністерства економіки України від 19 січня 2006 р. № 14 (у редакції Наказу Міністерства економіки України від 26 жовтня 2010 р. № 1361) [17] та Методикою проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій [16, с. 62–68]. Провідним завданням аналізу даних методик є оцінювання результатів господарської діяльності за попередній і поточний роки, виявлення чинників, які позитивно чи негативно вплинули на показники роботи підприємства, а в підсумку – прийняття рішення про визнання структури балансу задовільною (незадовільною), а підприємства – платоспроможним (неплатоспроможним). Особливу увагу приділено розрахунку не лише загальних показників оцінювання фінансового стану, а й коефіцієнтів, що дають змогу визначити схильність підприємства до погіршення фінансового стану або у цілому до проявів банкрутства [18, с. 25– 31].

Авторські методики, які є комерційними, розробляються для практичного використання на вибір і за потреби фінансовими аналітиками, менеджерами, спеціалістами з антикризового управління. Виділити одну з моделей як ту, що дає найточніший прогноз, складно. Однак модель О.О.

Терещенка є найбільш оптимальною для застосування українськими підприємствами, оскільки була створена на основі аналізу діяльності саме вітчизняних підприємств. Незважаючи на те що всі моделі мають певні переваги та недоліки, їх можна й потрібно застосовувати комплексно й завчасно (навіть якщо підприємство функціонує добре й є рентабельним), завдяки цьому можна попередити проблеми й за відповідного менеджменту уникнути їх [19, с. 58–62].

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ КРЕДИТНОГО РЕЙТИНГУ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН»

2.1. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства

Підприємство ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» на сьогодні лідер кондитерської галузі України. Метою діяльності підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є отримання чистого прибутку від виробничо-господарської діяльності. Основною місією компанії є задоволення попиту споживачів на якісну та доступну продукцію. Загальна інформація про підприємство відображено на рис. 2.1.

Назва:	• «ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН»
ЄДРПОУ:	• 00382125
Скорочена назва:	• ПРАТ "КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА "РОШЕН"
Організаційно-правова форма:	• ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
Дані про початок діяльності:	• 30.12.1994
Основний напрямок діяльності:	• 10.72 Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання
Додаткові(ий) напрямки(ок) діяльності:	• 10.71 Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання • 10.82 Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів • 46.18 Діяльність посередників, що спеціалізуються в торгівлі іншими товарами • 46.36 Оптова торгівля цукром, шоколадом і кондитерськими виробами, тощо
Офіційна адреса:	• Україна, 03039, місто Київ, ПРОСПЕКТ НАУКИ, будинки 1

Рисунок 2.1 – Загальна інформація про ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Джерело: побудовано автором за [20]

Основними видами діяльності компанії є:

10.82 Виробництво какао, шоколаду та кондитерських виробів;

10.72 Виробництво крекерів і сухого печива, виробництво борошняних кондитерських виробів тривалого зберігання, тортів і тістечок;

10.71 Виробництво хліба та хлібобулочних виробів, борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок короткого зберігання.

Продукція підприємства виготовляється відповідно до стандартів якості та має міжнародні сертифікати ISO 9001:2000 та ISO 22000:2005.

Організаційна структура ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є лінійно-функціональною (рис. 2.2).

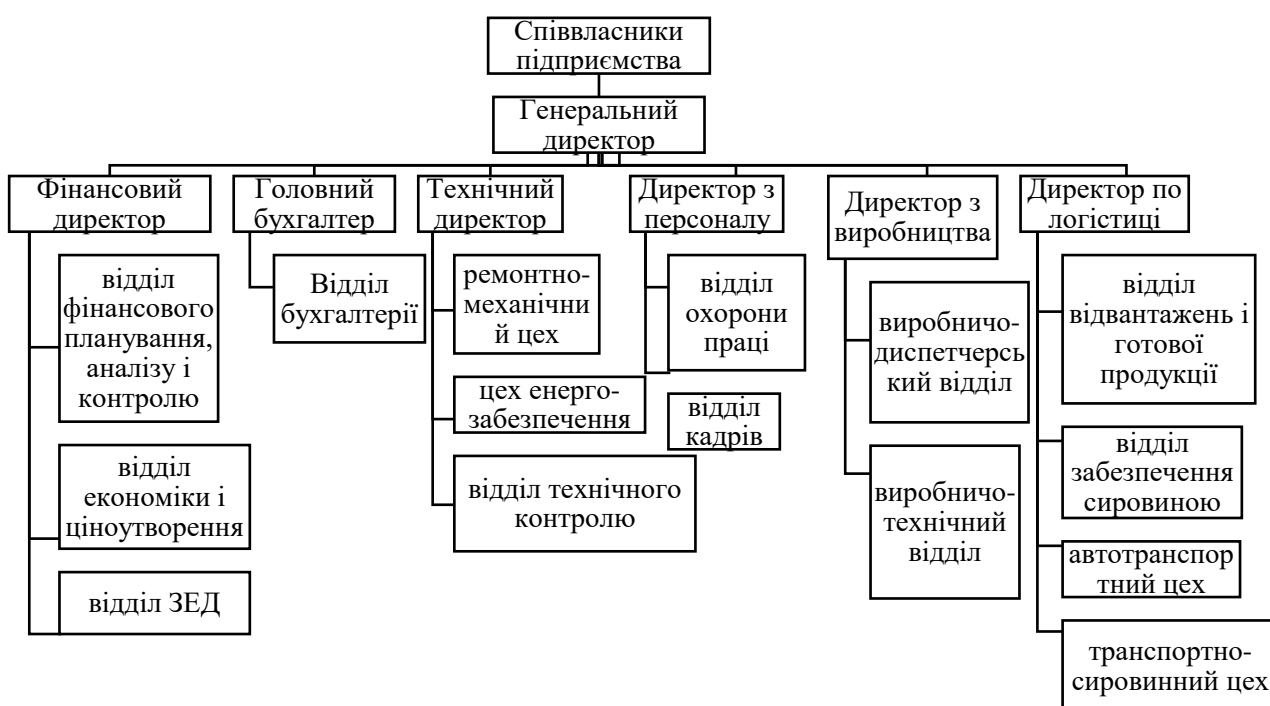

Рисунок 2.2 - Організаційна структура ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Джерело: побудовано автором за [20]

Зважаючи на дані рис. 2.2, підприємство ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» має лінійно-функціональну структуру організації управління. Крім того, компанія має зв'язки з іншими підприємствами компанії, тому, наприклад, оскільки компанія планує спільно експортувати

продукцію, вироблену на різних фабриках, маркетингові заходи розробляються однаково для всіх фабрик.

Цілі діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»:

- забезпечити безперервність діяльності в умовах війни
- підвищення рівня якості продукції;
- розширити частку на внутрішньому та зовнішньому ринках;
- максимізація прибутку;
- підвищення кваліфікації персоналу;
- мінімізувати витрати на сировину і матеріали;
- впровадити новітні технології виробництва.

Підприємств групи «Рошен» продовжують удосконалювати технологію виробництва, покращувати якість продукції, розширювати асортименти, випускати нові види солодошів.

Активи підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» упродовж досліджуваного періоду мали тенденцію до зростання із обсягу в 991,724 млн. грн. в 2018 році до 3166,347 млн. грн. в 2021 році (рис. 2.3).

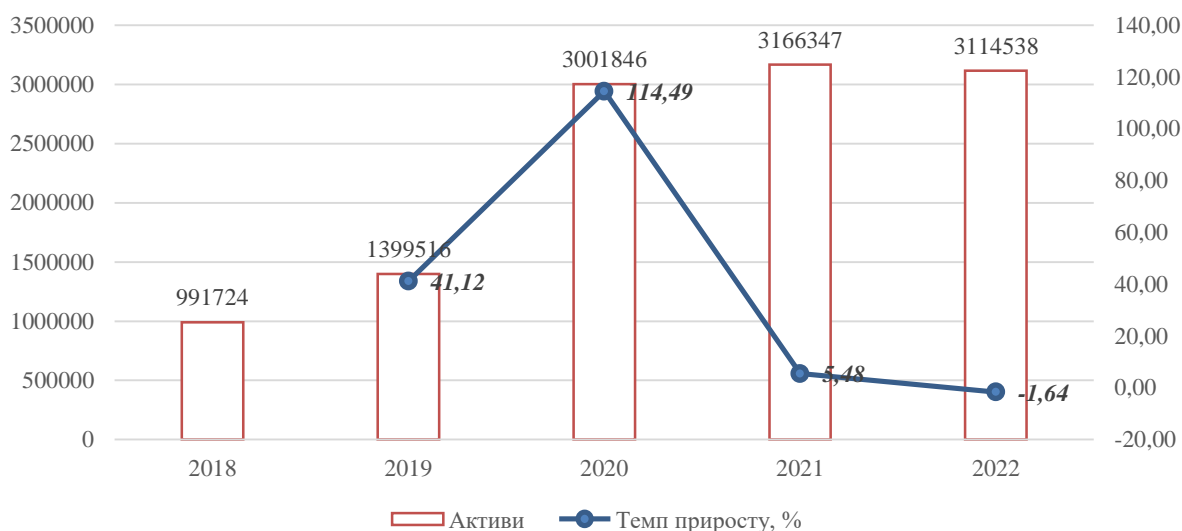

Рисунок 2.3 – Динаміка активів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, тис. грн.

Джерело: побудовано автором за [21]

Доцільно зазначити, що за 2022 рік в умовах війни активи підприємства скоротилися на 1,64% до обсягу в 3114,538 млн. грн. Дане скорочення відбулося за рахунок зменшення обсягу необоротних активів підприємства в 2022 році на 1,93% із обсягу в 2954,377 млн. грн. в 2021 році до 2897,462 млн. грн. в 2022 році (рис. 2.4). До 2022 року необоротні активи мали чітку динаміку до зростання в першу чергу за рахунок зростання основних засобів підприємства.

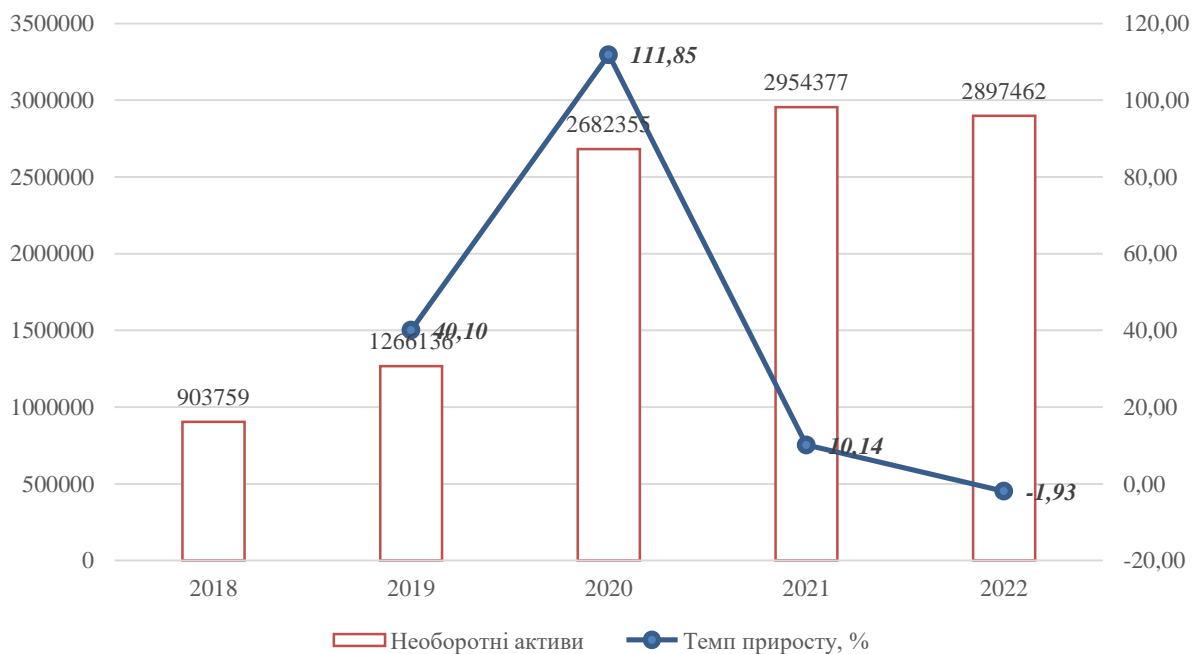

Рисунок 2.4 – Динаміка необоротних активів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, тис. грн.

Джерело: побудовано автором за [21]

Показники оцінки ефективності використання основних засобів підприємства відображено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Динаміка показників ефективності використання основних засобів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році

Показники	Роки					Абсолютний приріст		
	2018	2019	2020	2021	2022	2021-2020	2022-2021	2022-2018
Фондовіддача	0,65	0,81	0,34	0,45	0,43	0,11	-0,03	-0,22
Фондомісткість	1,55	1,24	2,93	2,21	2,35	-0,72	0,13	0,80

На ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» упродовж 2018-2022 рр. спостерігається негативна динаміка скорочення рівня фондівіддачі із рівня в 0,65 в 2018 році до 0,43 в 2022 році. Конфлікти, терористичні атаки, торгові війни або інші глобальні події призвели до невпевненості на фондовому ринку і призвели до зменшення інвестиційного інтересу.

Динаміка оборотних активів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році наведено на рис. 2.5.

Рисунок 2.5 – Динаміка оборотних активів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, тис. грн.

Джерело: побудовано автором за [21]

Оборотні активи підприємства упродовж досліджуваного періоду не мали чіткої динаміки, адже при стабільному зростанні упродовж 2018-2020 рр., оборотні активи в 2021 році скоротилися на 33,65% до обсягу в 211,970 млн. грн. За результатом 2022 року оборотні активи підприємства зросли на 2,41% до обсягу в 217,076 млн. грн.

В структурі активів підприємства за досліджуваний період переважали необоротні активи (рис. 2.6) питома вага яких становила від 91,13% в 2018 році до 93,03% за результатом 2022 року.

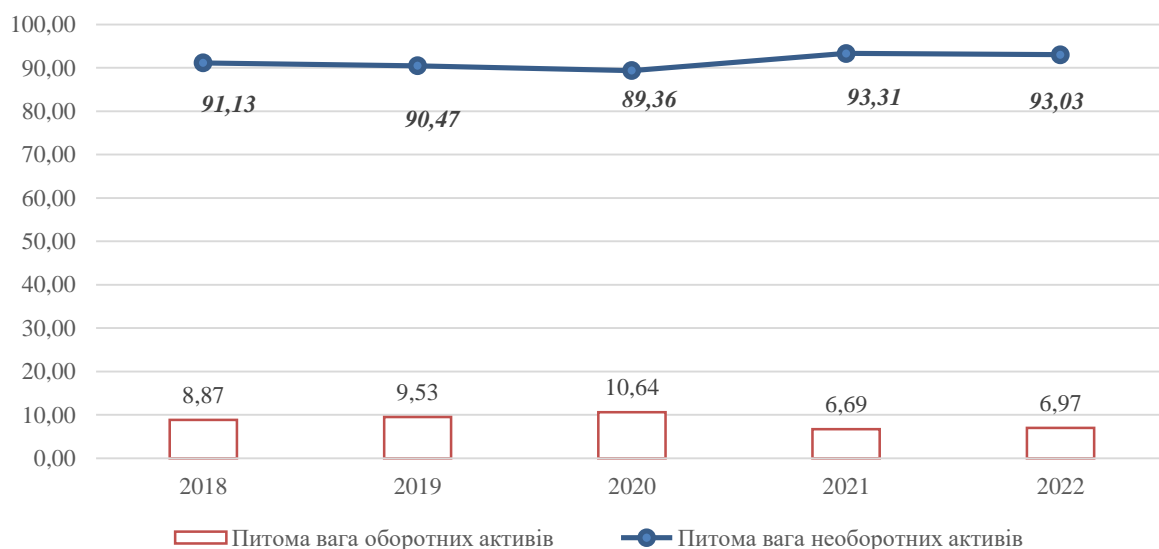

Рисунок 2.6 – Динаміка питомої ваги оборотних та необоротних активів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, %

Джерело: побудовано автором за [21]

Наступним кроком проаналізуємо складові пасивів підприємства.

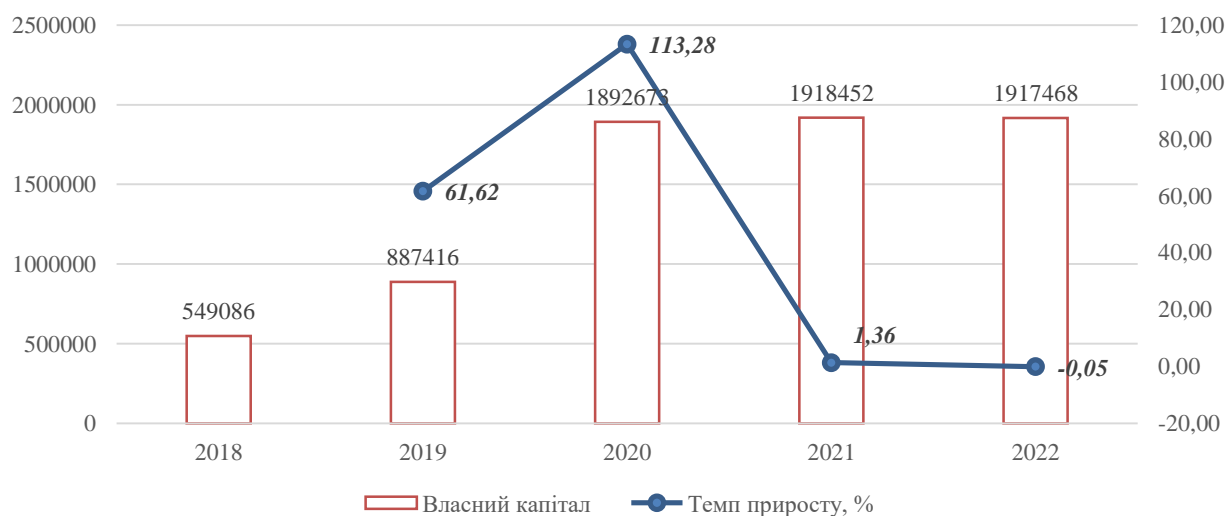

Рисунок 2.7 – Динаміка власного капіталу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, тис. грн.

Джерело: побудовано автором за [21]

Власний капітал підприємства упродовж 2018-2021 рр. мав чітку динаміку до зростання із обсягу в 549,086 млн. грн. в 2018 році до 1918,452 млн. грн. в 2021 році. Проте в 2022 році власний капітал підприємства

скоротився на 0,05% до обсягу 1917,468 млн. грн. Якщо підприємство періодично зазнає збитків або має недостатню прибутковість, це може призвести до зменшення власного капіталу. Збитки можуть бути викликані низькими продажами, високими витратами або іншими проблемами в операційній діяльності.

Динаміка довгострокових зобов'язань ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році відображено на рис. 2.8.

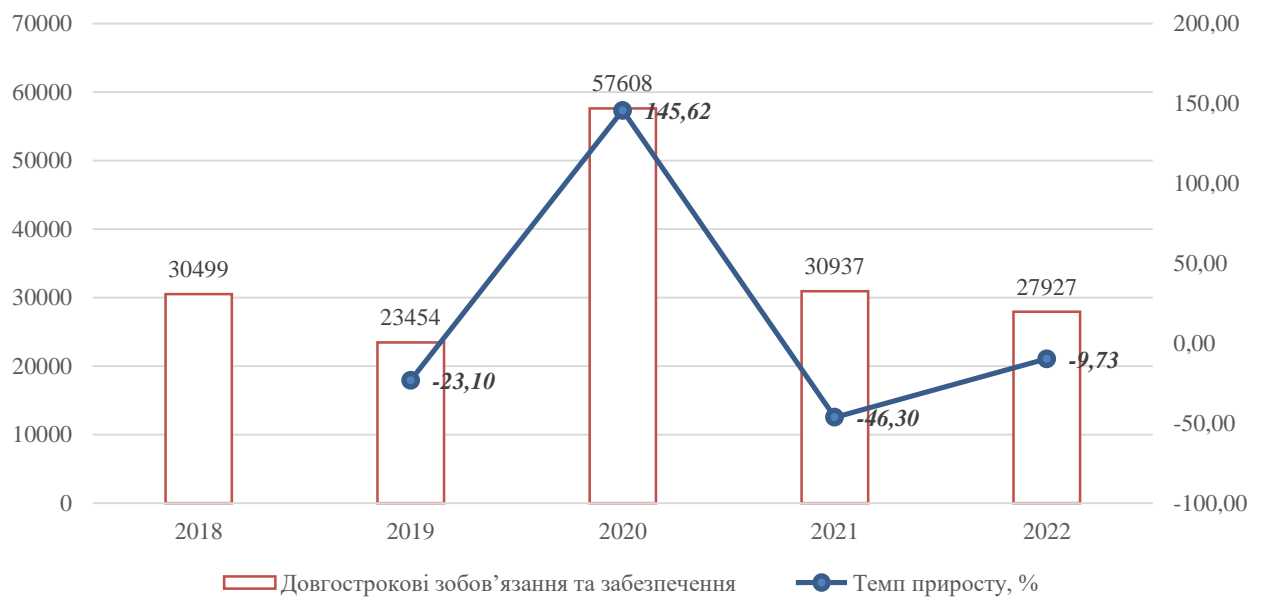

Рисунок 2.8 – Динаміка довгострокових зобов'язань ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, тис. грн.

Джерело: побудовано автором за [21]

Довгострокові зобов'язання підприємства в 2019 році мали динаміку до скорочення на 23,1% до обсягу в 23,454 млн. грн., проте за результатом 2020 року довгострокові зобов'язання зросли на 145,6% до обсягу в 57,608 млн. грн. Позитивним є зниження довгострокових зобов'язань упродовж 2021-2022 рр. на -46,3% в 2021 році до обсягу в 30,937 млн. грн. та на -9,73% за результатом 2022 року із обсягом в 27,927 млн. грн. Зниження довгострокових зобов'язань може свідчити про те, що компанія ефективно керує своїм борговим навантаженням. Це може бути результатом вчасної

погашення боргових зобов'язань або рефінансування боргів за більш вигідними умовами.

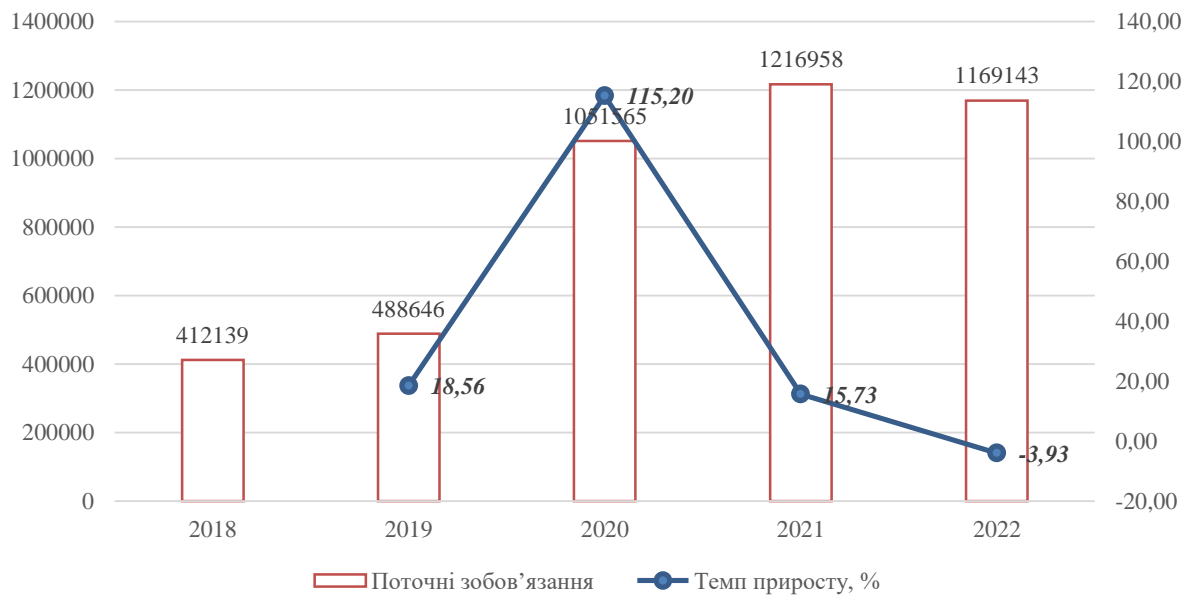

Рисунок 2.9 – Динаміка поточних зобов'язань ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, тис. грн.

Джерело: побудовано автором за [21]

Поточні зобов'язання ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2021 рр. мали динаміку до зростання із обсягу в 412,139 млн. грн. в 2018 році до 1216,958 млн. грн. Унаслідок погашення частини зобов'язань в 2022 році поточні скоротилися на 3,93% до обсягу в 1169,143 млн. грн.

Наступним кроком проаналізуємо фінансові результати підприємства упродовж 2018-2022 рр., що наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Динаміка фінансових результатів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, тис. грн. [21]

Показники	Роки, тис. грн.					Темп приросту, %			
	2018	2019	2020	2021	2022	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021	2022/ 2018
Чистий дохід від реалізації продукції	373344	470093	638817	979286	903195	35,89	53,30	-7,77	141,92
Інші операційні доходи	4088	6768	1840	5572	924	- 72,81	202,83	-83,42	-77,40
Валовий прибуток	55106	76098	82581	116021	127284	8,52	40,49	9,71	130,98
Собівартість	318238	393995	556236	863265	775911	41,18	55,20	-10,12	143,81

реалізованої продукції									
------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Продовження таблиці 2.2

Адміністративні витрати	29950	34322	42484	60082	57231	23,78	41,42	-4,75	91,09
Витрати на збут	4568	5794	6629	7984	7231	14,41	20,44	-9,43	58,30
Інші операційні витрати	12789	35072	42247	37238	60084	20,46	-11,86	61,35	369,81
Фінансовий результат до оподаткування	13077	9836	7353	30283	-984	-25,24	311,85	-103,3	-107,52
Витрати з податку на прибуток	1952	1506	2096	4504	0	39,18	114,89	-100,0	-100,00
Чистий фінансовий результат: прибуток / збиток	11125	8330	5257	25779	-984	-36,89	390,37	-103,8	-108,84

Джерело: побудовано автором за [21]

У відповідності до даних таблиці 2.2 чистий дохід підприємства мав динаміку до зростання до 2022 року із обсягу в 373,344 млн. грн. в 2018 році до 979,286 млн. грн. в 2021 році. В умовах війни чистий дохід підприємства скоротився на 7,77% до обсягу в 903,195 млн. грн. Військові дії можуть призвести до перерв у постачанні сировини, енергії та інших ресурсів, що може вплинути на здатність підприємства виробляти та постачати свою продукцію.

Чистий прибуток підприємства упродовж досліджуваного періоду скоротився до рівня чистого збитку в 2022 році у розмірі -984 тис. грн. Скорочення обсягу чистого прибутку відбулося за рахунок скорочення чистого доходу та зростання адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

Скорочення обсягу чистого доходу від реалізації продукції та чистого прибутку на підприємстві призвело до зменшення всіх показників рентабельності.

Так, в динаміці рентабельність продукції на підприємстві скоротилася із рівня в 17,32% в 2018 році до 13,44% в 2021 році. За 2022 рік відбулося

часткове зростання показників рентабельності продукції до рівня в 16,4%.

Динаміка рентабельності продукції відображено на рис. 2.10.

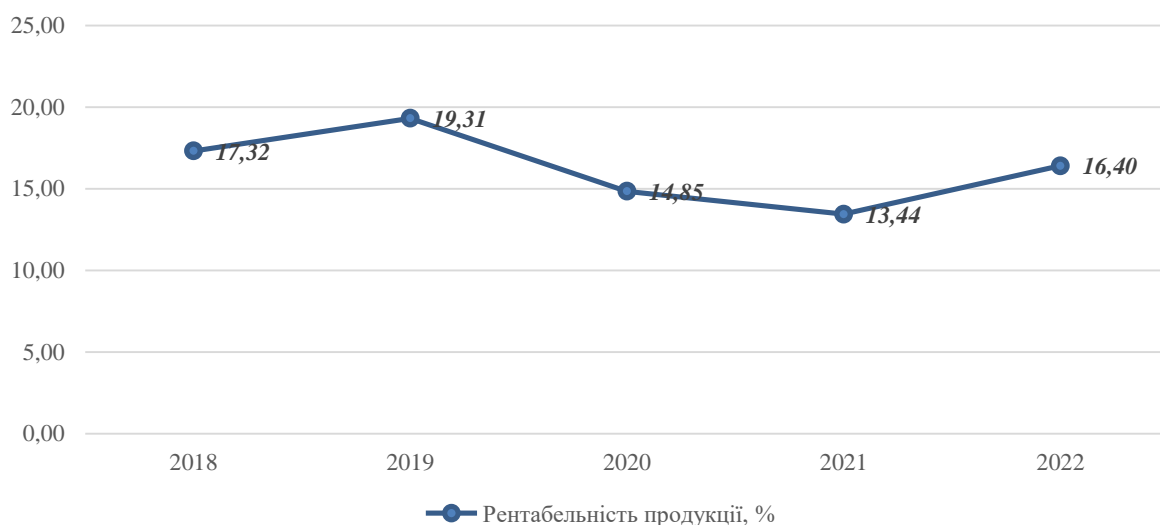

Рисунок 2.10 – Динаміка рентабельності продукції ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, %

Джерело: побудовано автором за [21]

Також рентабельність основної діяльності підприємства скоротилася за досліджуваний період із рівня в 1,12% до 0,81% в 2021 році. В умовах війни в Україні рентабельність основної діяльності підприємства в 2022 році була від'ємною через отримання підприємством збитку в результаті діяльності.

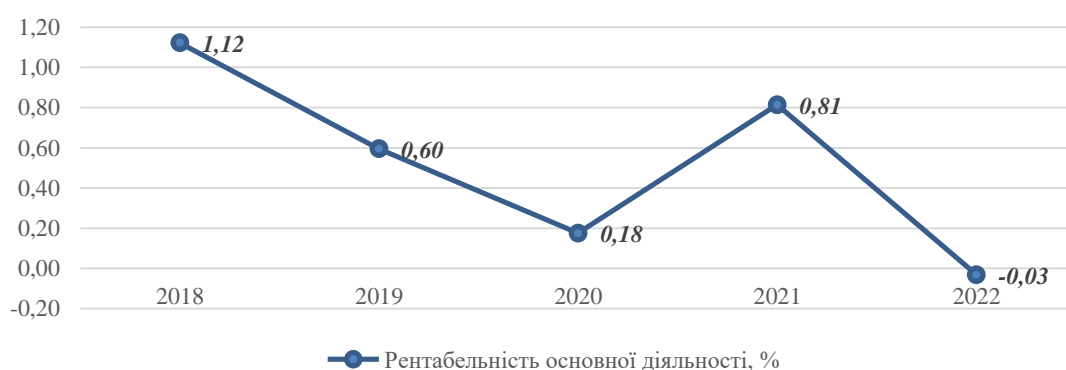

Рисунок 2.11 – Динаміка рентабельності основної діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, %

Джерело: побудовано автором за [21]

Рентабельність власного капіталу на підприємстві за досліджуваний період мала також динаміку до скорочення із 2,03% в 2018 році до 1,34% в 2021 році. В 2022 році, коли підприємство отримало збиток, рентабельність власного капіталу скоротилася до рівня в -0,05%.

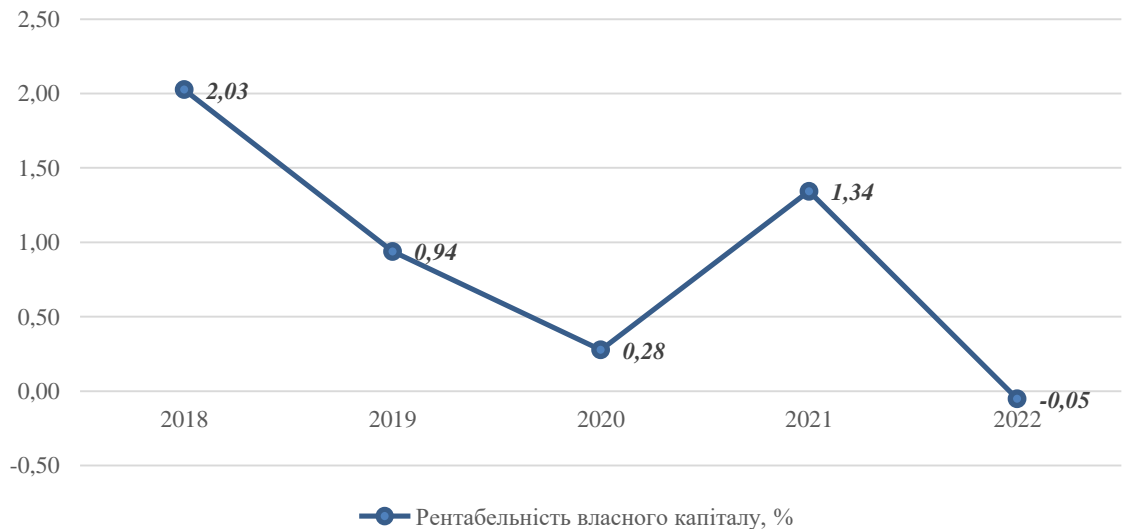

Рисунок 2.12 – Динаміка рентабельності власного капіталу

ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, %

Джерело: побудовано автором за [21]

Низка негативних факторів, таких як нестабільна економічна та політична ситуація в умовах війни в Україні, а також недобросовісна конкуренція, призвели до значного погіршення фінансового стану значної частини підприємств, створивши передумови для банкрутства. Наявність таких факторів призводить до того, що підприємство стає неплатоспроможним, тобто воно не в змозі самостійно погасити заборгованість перед кредиторами. Проте неплатоспроможність сама по собі не є банкрутством, а лише передумовою банкрутства. Тому проблема прогнозування ймовірності банкрутства стоїть особливо гостро в сучасних умовах, оскільки з кожним роком кількість підприємств-банкрутів в умовах війни в Україні зростає.

З метою оцінки ймовірності банкрутства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» використаємо модель О.О. Терещенка, основними перевагами якої є [37]:

- врахування специфіки діяльності суб'єктів;
- охоплення незначної кількості показників;
- доступність інформації, необхідної для розрахунку параметрів моделі.

Модель О.О. Терещенка має наступний вигляд:

$$Z = 1,5X1 + 0,08X2 + 10X3 + 5X4 + 0,3X5 + 0,1X6,$$

де X1 – відношення Cash Flow до зобов'язань;

X2 – відношення суми активів до зобов'язань;

X3 – відношення чистого прибутку/збитку до суми всіх активів;

X4 – відношення чистого прибутку/збитку до виручки;

X5 – відношення виробничих запасів до виручки;

X6 – відношення доходу до активів.

Розрахуємо відповідні показники в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Динаміка показників для розрахунку ймовірності банкрутства за моделлю О.О. Терещенка для ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році, тис. грн. [21]

Показники	Роки				
	2018	2019	2020	2021	2022
X1 – відношення Cash Flow до зобов'язань;	0,4755	0,3834	0,1700	0,2925	0,1706
X2 – відношення суми активів до зобов'язань;	2,2405	2,7329	2,7064	2,5374	2,6018
X3 – відношення чистого прибутку/збитку до суми всіх активів;	0,0112	0,0060	0,0018	0,0081	-0,0003
X4 – відношення чистого прибутку/збитку до доходів;	0,0298	0,0177	0,0082	0,0263	-0,0011
X5 – відношення виробничих запасів до доходів;	0,0266	0,0442	0,0277	0,0182	0,0285

Хб – відношення доходу до активів.	0,3765	0,3359	0,2128	0,3093	0,2900
Модель О.О. Терещенка	1,1993	0,9887	0,5597	0,8912	0,4929

Джерело: побудовано автором за [21]

Розрахуємо за роками:

$$2018 \text{ рік} = 1,5 * 0,4755 + 0,08 * 2,2405 + 10 * 0,0112 + 5 * 0,0298 + 0,3 * 0,0266 + 0,1 * 0,3765 = 1,1993$$

$$2019 \text{ рік} = 1,5 * 0,3834 + 0,08 * 2,7329 + 10 * 0,0060 + 5 * 0,0177 + 0,3 * 0,0442 + 0,1 * 0,3359 = 0,9887$$

$$2020 \text{ рік} = 1,5 * 0,1700 + 0,08 * 2,7064 + 10 * 0,0018 + 5 * 0,0082 + 0,3 * 0,0277 + 0,1 * 0,2128 = 0,5597$$

$$2021 \text{ рік} = 1,5 * 0,2829 + 0,08 * 2,5374 + 10 * 0,0081 + 5 * 0,0263 + 0,3 * 0,0182 + 0,1 * 0,3093 = 0,8912$$

$$2022 \text{ рік} = 1,5 * 0,1706 + 0,08 * 2,6018 + 10 * -0,003 + 5 * -0,0011 + 0,3 * 0,0285 + 0,1 * 0,2900 = 0,4929$$

Значення за моделлю О.О. Терещенка наступні:

$Z > 2$ – не загрожує банкрутство;

$1 < Z < 2$ – фінансова рівновага порушена, у разі переходу на антикризове управління банкрутство не загрожує;

$0 < Z < 1$ – загроза банкрутства, якщо не будуть проведені санаційні заходи;

$Z < 0$ – підприємство є напівбанкрутом.

За моделлю О.О. Терещенка ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» отримало наступні значення за роками:

– 2018 р. - фінансова рівновага порушена, у разі переходу на антикризове управління банкрутство не загрожує;

- 2019-2022 р. - загроза банкрутства, якщо не будуть проведені санаційні заходи.

Отже, активи підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» упродовж досліджуваного періоду мали тенденцію до зростання із обсягу в 991,724 млн. грн. в 2018 році до 3166,347 млн. грн. в 2021 році. Доцільно зазначити, що за 2022 рік в умовах війни активи підприємства скоротилися на 1,64% до обсягу в 3114,538 млн. грн. Дане скорочення відбулося за рахунок зменшення обсягу необоротних активів підприємства в 2022 році на 1,93% із обсягу в 2954,377 млн. грн. в 2021 році до 2897,462 млн. грн. в 2022 році. До 2022 року необоротні активи мали чітку динаміку до зростання в першу чергу за рахунок зростання основних засобів підприємства. Власний капітал підприємства упродовж 2018-2021 рр. мав чітку динаміку до зростання із обсягу в 549,086 млн. грн. в 2018 році до 1918,452 млн. грн. в 2021 році. Проте в 2022 році власний капітал підприємства скоротився на 0,05% до обсягу 1917,468 млн. грн. Довгострокові зобов'язання підприємства в 2019 році мали динаміку до скорочення на 23,1% до обсягу в 23,454 млн. грн., проте за результатом 2020 року довгострокові зобов'язання зросли на 145,6% до обсягу в 57,608 млн. грн. Позитивним є зниження довгострокових зобов'язань упродовж 2021-2022 рр. на -46,3% в 2021 році до обсягу в 30,937 млн. грн. та на -9,73% за результатом 2022 року із обсягом в 27,927 млн. грн. Поточні зобов'язання ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2021 рр. мали динаміку до зростання із обсягу в 412,139 млн. грн. в 2018 році до 1216,958 млн. грн. Унаслідок погашення частини зобов'язань в 2022 році поточні скоротилися на 3,93% до обсягу в 1169,143 млн. грн. Чистий дохід підприємства мав динаміку до зростання до 2022 року із обсягу в 373,344 млн. грн. в 2018 році до 979,286 млн. грн. в 2021 році. В умовах війни чистий дохід підприємства скоротився на 7,77% до обсягу в 903,195 млн. грн. Чистий прибуток підприємства упродовж досліджуваного періоду скоротився до рівня чистого збитку в 2022 році у розмірі -984 тис. грн.

Скорочення обсягу чистого прибутку відбулося за рахунок скорочення чистого доходу та зростання адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат. Проведені розрахунки на основі моделі О.О. Терещенка свідчать про те, що ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018 р. мало фінансову рівновагу, що була порушена, а упродовж 2019-2022 р. існувала загроза банкрутства, якщо не будуть проведені санаційні заходи.

2.2. Оцінка кредитного рейтингу підприємства

За останні кілька років в Україні зросла фінансова нестабільність, що біла спричинена пандемією covid-19, а потім – поглибилася через військову агресію Росії проти України. Ці процеси призвели до зростання кредитного ризику, що призвело до значного збільшення ймовірності банкрутства вітчизняних підприємств і навіть дефолту емітентів цінних паперів. Це підвищує актуальність оцінки фінансової безпеки емітента та співвідношення безпеки до рівня кредитного ризику. На фінансових ринках бракує інформації, щоб допомогти учасникам краще реагувати на ситуації та приймати ефективні фінансові рішення. Кредитний рейтинг є важливим показником для оцінки кредитного ризику на фінансових ринках. Діяльність рейтингових агентств спрямована на усунення інформаційної асиметрії між емітентами та інвесторами. Тому важливим завданням, яке стоїть перед професійними рейтинговими агентствами, є узгодження своїх рейтингових оцінок із реальною ситуацією емітента.

Кредитні рейтинги важливі як для емітентів цінних паперів, так і для інвесторів. Для емітентів цінних паперів кредитні рейтинги є ефективним інструментом підвищення потенційних можливостей залучення інвестицій у розвиток бізнесу, оскільки сприяють підвищенню довіри інвесторів і кредиторів до цінних паперів емітента. Як наслідок, витрати на запозичення

нижчі, оскільки інституційні інвестори, як правило, не будуть купувати боргові цінні папери без рейтингу і погоджуються робити це лише за умови вищих доходів, так звана «премія за невизначеність».

Рейтинг допомагає вплинути на сприйняття інвесторами кредитного ризику та полегшує доступ до ринків капіталу навіть у важкі часи. Крім того, діяльність рейтингових агентств супроводжується аналітичними коментарями, що допомагає зберегти довіру учасників ринку. Для інвесторів рейтинги, розраховані рейтинговими агентствами, допомагають зрозуміти інвестиційне середовище в країні, де знаходиться емітент, самого емітента та його цінні папери. Рейтинги для інвесторів являються простим та зручним інструментом визначення кредитного ризику та премії за ризик.

Оцінку кредитного рейтингу підприємства розпочнемо з оцінки на основі процедур оцінки фінансового стану потенційних бенефіціарів інвестиційних проектів, реалізація яких буде фінансово самоокупною, та визначення типу гарантій погашення та погашення кредитів. за кошти міжнародних фінансових організацій.

Розраховуємо відповідні показники для визначення категорії боржників, до якої належить підприємство. Модель розрахунку комплексного показника фінансового стану бенефіціарів відображена в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 - Модель розрахунку комплексного показника фінансового стану бенефіціарів (великі та середні підприємства) у галузі з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів

№ з/п	Групи видів економічної діяльності	Модель
1	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	$Z = 0,035 \times K_1 + 0,04 \times K_2 + 2,7 \times K_3 + 0,1 \times K_6 + 1,1 \times K_7 + 1,2 \times K_8 + 0,05 \times K_9 - 0,8$

На основі показників методи визначаємо показники для розрахунку даного кредитного рейтингу.

Таблиця 2.5 - Розрахунок фінансових коефіцієнтів, що використовуються для визначення інтегрального показника фінансового стану ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 рр. [21]

Фінансовий коефіцієнт	Роки					Абсолютний приріст, %				
	2018	2019	2020	2021	2022	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2018
1. К ₁ – коефіцієнт покриття (ліквідність третього ступеня)	0,2134	0,2730	0,3038	0,1742	0,1857	0,0595	0,0309	-0,129	0,0115	-0,0278

Продовження таблиці 2.5

2. К ₂ – проміжний коефіцієнт покриття	0,1794	0,2112	0,1106	0,1218	0,1546	0,0319	-0,1007	0,0113	0,0327	-0,0248
3. К ₃ – коефіцієнт фінансової незалежності	0,5537	0,6341	0,6305	0,6059	0,6157	0,0804	-0,0036	-0,025	0,0098	0,0620
4. К ₄ – коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	0,6076	0,7009	0,7056	0,6494	0,6618	0,0933	0,0047	-0,056	0,0124	0,0542
5. К ₅ – коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,0633	0,0165	0,0104	0,0171	-0,0007	-0,047	-0,0061	0,0067	-0,018	-0,0639
6. К ₆ – коефіцієнт рентабельності продажів за фінансовими результатами від операційної діяльності (ЕВІТ)	0,0350	0,0209	0,0115	0,0309	-0,0011	-0,014	-0,0094	0,0194	-0,032	-0,0361
7. К ₇ – коефіцієнт рентабельності операційної діяльності за ЕВІТДА	0,0346	0,0206	0,0115	0,0307	-0,0011	-0,014	-0,0091	0,0193	-0,032	-0,0357
8. К ₈ – коефіцієнт рентабельності	0,0112	0,0060	0,0018	0,0081	-0,0003	-0,005	-0,0042	0,0064	-0,009	-0,0115

активів за чистим прибутком										
9. K_9 – коефіцієнт оборотності оборотних активів	4,3237	3,5357	2,0094	4,6298	4,1670	-0,788	- 1,5263	2,6205	-0,463	- 0,1567

Продовження таблиці 2.5

10. K_{10} – коефіцієнт оборотності позичкового капіталу за фінансовими результатами перед оподаткуванням, фінансовими витратами та нарахуванням амортизації	0,0317	0,0201	0,0070	0,0249	- 0,0008	-0,012	- 0,0131	0,0179	-0,026	- 0,0326
--	--------	--------	--------	--------	-------------	--------	-------------	--------	--------	-------------

Джерело: побудовано автором за [21]

У відповідності до моделі оцінки (2.1) розраховуємо значення показників для 2018-2022 рр.

$$Z = 0,035 \times K_1 + 0,04 \times K_2 + 2,7 \times K_3 + 0,1 \times K_6 + 1,1 \times K_7 + 1,2 \times K_8 + 0,05 \times K_9 - 0,8 \quad (2.1)$$

$$2018 \text{ рік} = 0,035 * 0,2134 + 0,04 * 0,1794 + 2,7 * 0,5537 + 0,1 * 0,0350 + \\ + 1,1 * 0,0346 + 1,2 * 0,0112 + 0,05 * 4,3237 - 0,8 = 0,98082$$

$$2019 \text{ рік} = 0,035 * 0,2730 + 0,04 * 0,2112 + 2,7 * 0,06341 + 0,1 * 0,0209 + \\ + 1,1 * 0,0206 + 1,2 * 0,0060 + 0,05 * 3,5357 - 0,8 = -0,402055$$

$$2020 \text{ рік} = 0,035 * 0,3038 + 0,04 * 0,1106 + 2,7 * 0,6305 + 0,1 * 0,0115 + \\ + 1,1 * 0,0115 + 1,2 * 0,0018 + 0,05 * 2,0094 - 0,8 = 1,033837$$

$$2021 \text{ рік} = 0,035 * 0,1742 + 0,04 * 0,1218 + 2,7 * 0,6059 + 0,1 * 0,0309 + \\ + 1,1 * 0,0307 + 1,2 * 0,0081 + 0,05 * 4,6298 - 0,8 = 1,124969$$

$$2022 \text{ рік} = 0,035 * 0,1857 + 0,04 * 0,1546 + 2,7 * 0,6157 + 0,1 * -0,011 + 1,1 * - \\ 0,011 + 1,2 * -0,0003 + 0,05 * 4,1670 - 0,8 = 1,0698635$$

Динаміку кредитного рейтингу за даною методикою відобразимо на рис. 2.13.

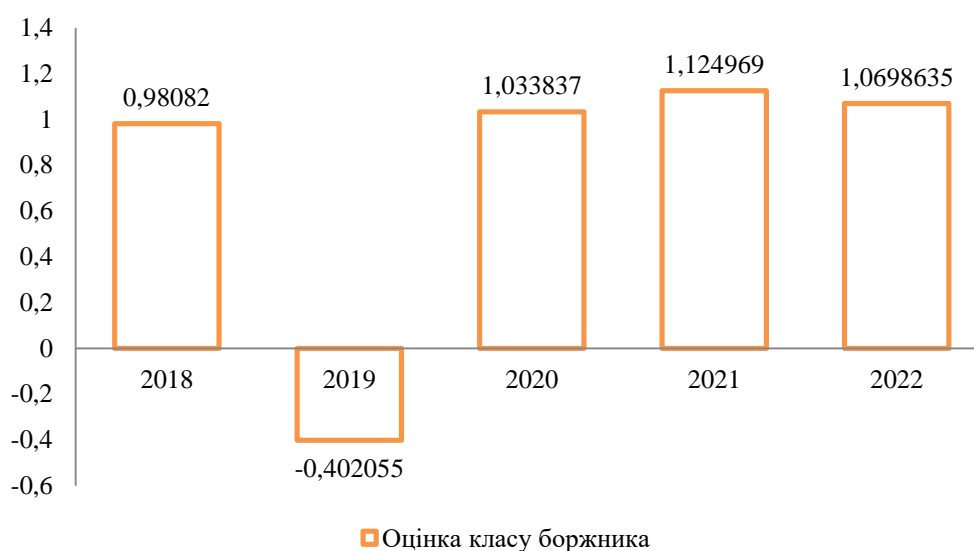

Рисунок 2.13 – Значення інтегрального показника фінансового стану ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 рр.

Джерело: побудовано автором за [21]

Відобразимо інтерпретацію значень інтегрального показника фінансового стану бенефіціара.

Таблиця 2.6 – Інтерпретація значень інтегрального показника фінансового стану бенефіціара

№ з/п	Види економічної діяльності	Класи за рівнем фінансового стану позичальника				
		клас 1	клас 2	клас 3	клас 4	клас 5

1	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів: секція С (розділи 10–12)	більше ніж + 0,71	від + 0,7 до 0	від – 0,01 до – 0,70	від – 0,71 до – 3,4	менше ніж – 3,5
---	---	-------------------	----------------	----------------------	---------------------	-----------------

Джерело: побудовано автором за [21]

Згідно моделі отримаємо наступні значення (рис. 2.14):

Рисунок 2.14 – Значення класу боржника ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 рр.

Джерело: побудовано автором за [21]

Отже, за моделлю розрахунку комплексного показника фінансового стану бенефіціарів у галузі з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів для ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» підприємство упродовж 2018 р. та 2020-2022 рр. відносилося до першого класу боржника, тобто підприємство має достатній фінансовий стан: загальна заборгованість боржника не перевищує 50% його сукупного чистого доходу за відповідний період; кількість календарних днів прострочення погашення боргу не перевищує семи днів; є підстави вважати, що боржник продовжуватиме виконувати свої зобов'язання на високому рівні; володіє майном, але зберігає його в довірчому управлінні, за винятком майна, переданого в заставу/гарантії на основі майнових прав, яке за рівнем

ліквідності відповідає критеріям прийнятності; коефіцієнт, що характеризує поточний платоспроможність підприємства перевищує оптимальне значення.

Також для оцінки рівня кредитного рейтингу використовуватимемо методичні поради для виявлення ознак корпоративної неспроможності та ознак поведінки, яка приховує або спричиняє неплатоспроможність.

Метою формування методичних рекомендацій є визначення чітких методів аналізу фінансово-економічного стану підприємств, виявлення ознак банкрутства підприємства та поведінки, що приховує банкрутство, фальсифікує банкрутство чи робить його банкрутом, оперативно виявляє утворення збиткового балансу, з можливістю вжити заходів щодо запобігання банкрутству підприємства, визначення резервів, підвищення ефективності виробництва шляхом реорганізації підприємства та відновлення платоспроможності підприємства.

Спочатку ми проаналізуємо показники, щоб виявити ознаки поведінки, які призводять до банкрутства, як показано в таблиці. 2.7.

Таблиця 2.7 – Динаміка показників, що використовуються під час проведення аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 рр.

[21]

Показник	Формула	Роки					Абсолютний приріст			
		2018	2019	2020	2021	2022	2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2018
Коефіцієнт покриття, ОА / ПЗ	ОА / ПЗ	0,2134	0,2730	0,3038	0,1742	0,1857	0,0309	-0,129	0,0115	-0,028
Рентабельність продукції	(ВПЗ / СР) x100	17,316	19,315	14,846	13,4398	16,405	-4,468	-1,407	2,9647	-0,912
Забезпечення зобов'язань боржника всіма його активами	Б / ПК	2,406	2,8641	2,8546	2,6019	2,6639	-0,009	-0,253	0,0621	0,2577

Джерело: побудовано автором за [21]

За даними ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 рр. підприємство не мало ознак фіктивного банкрутства. Позитивним в динаміці також є зростання забезпечення зобов'язань всіма його активами на 0,2577 – із рівня в 2,406 в 2018 році до 2,6639 за результатом 2022 року.

У відповідності до «Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» відобразимо модель для підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»:

$$Z = 2,094 + 0,389 \times X_2 + 0,466 \cdot X_5 + 0,523 \cdot X_6 + 0,265 \times X_7 + 0,576 \cdot X_8 + 0,279 \cdot X_{13} + 0,237 \times X_{17} \quad (2.2)$$

Показники для розрахунку відображено в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 – Динаміка показників у відповідності до Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році [21]

№	Фінансовий показник	Роки					Абсолютний приріст, %				
		2018	2019	2020	2021	2022	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2018
1	К ₂ , МК ₂ - показники загальної ліквідності	0,2134	0,2730	0,3038	0,1742	0,1857	0,0595	0,0309	-0,129	0,0115	-0,028
2	К ₅ , МК ₅ - показники оборотності запасів	0,0312	0,0527	0,0318	0,0206	0,0332	0,0215	-0,021	-0,011	0,0126	0,002
3	К ₆ , МК ₆ - показники покриття боргу валовим прибутком	0,1250	0,1487	0,0746	0,0930	0,1064	0,0238	-0,074	0,0184	0,0134	-0,018
4	К ₇ , МК ₇ - показники заборгованості	0,4156	0,3492	0,3503	0,3843	0,3754	-0,066	0,0012	0,0340	-0,009	-0,040
5	К ₈ , МК ₈ - показники оборотності кредиторської заборгованості	0,3142	0,0695	0,4104	0,5696	0,5932	-0,245	0,3409	0,1592	0,0236	0,279
6	К ₁₃ , МК ₁₃ - показники частки	0,0010	0,0013	0,0007	0,0007	0,0013	0,0003	0,0007	0,0001	0,0005	0,003

неопераційних елементів балансу										
К ₁₇ , МК ₁₇ - показники покриття фінансових витрат валовим прибутком	0,7917	1,1295	1,2266	1,6139	2,1077	0,3378	0,0972	0,3873	0,4938	1,316

Джерело: побудовано автором за [21]

Розраховуємо значення моделі за роками:

$$2018 \text{ рік} = 2,094 + 0,389 * 0,2134 + 0,466 * 0,0312 + 0,523 * 0,1250 + 0,265 * 0,4156 + 0,576 * 0,3142 + 0,279 * 0,0010 + 0,237 * 0,7917 = 2,73695$$

$$2019 \text{ рік} = 2,094 + 0,389 * 0,2730 + 0,466 * 0,0527 + 0,523 * 0,1487 + 0,265 * 0,3492 + 0,576 * 0,0695 + 0,279 * 0,0013 + 0,237 * 1,1295 = 2,70315$$

$$2020 \text{ рік} = 2,094 + 0,389 * 0,3038 + 0,466 * 0,0318 + 0,523 * 0,0746 + 0,265 * 0,3503 + 0,576 * 0,4104 + 0,279 * 0,0007 + 0,237 * 1,2266 = 2,8861$$

$$2021 \text{ рік} = 2,094 + 0,389 * 0,1742 + 0,466 * 0,0206 + 0,523 * 0,0930 + 0,265 * 0,3843 + 0,576 * 0,5696 + 0,279 * 0,0007 + 0,237 * 1,6139 = 3,0326$$

$$2022 \text{ рік} = 2,094 + 0,389 * 0,1857 + 0,466 * 0,0332 + 0,523 * 0,1064 + 0,265 * 0,3754 + 0,576 * 0,5932 + 0,279 * 0,0013 + 0,237 * 2,1077 = 3,1784$$

Відобразимо отримані значення на рис. 2.15.

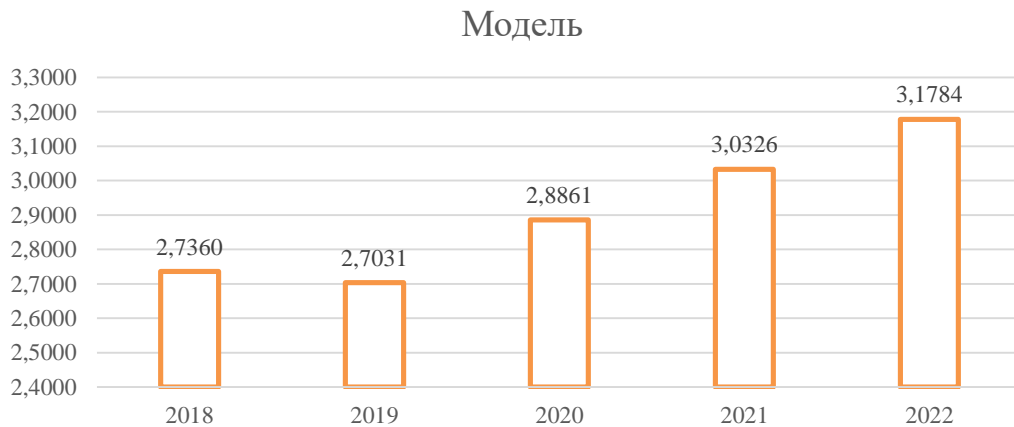

Рисунок 2.15 – Динаміка моделі у відповідності до Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 році

Джерело: побудовано автором за [21]

У відповідності до значення рис. 2.12 можемо зробити висновок, що в тенденції відбувається зростання інтегрального показника оцінки із рівня в 2,7360 в 2018 році до 3,1784 в 2022 році. Також на основі параметрів визначаємо відповідний клас боржника.

Таблиця 2.9 – Визначення класу боржника - юридичної особи для великого або середнього підприємства за інтегральним показником

№	Види економічної діяльності	Діапазони значень інтегрального показника за класами									
		значення	клас 1	клас 2	клас 3	клас 4	клас 5	клас 6	клас 7	клас 8	клас 9
1	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів: секція С (розділи 10–12)	Більше або дорівнює	+3,55	+2,90	+2,25	+1,60	+0,95	+0,31	-0,34	-0,99	-
2		Менше ніж	-	+3,55	+2,90	+2,25	+1,60	+0,95	+0,31	-0,34	-0,99

Джерело: побудовано автором за [21]

Відобразимо динаміку класу кредитного боржника ПрАТ «Київська

кондитерська фабрика «Рошен» за міжнародною шкалою за 2018-2022 рр. на рис. 2.16.

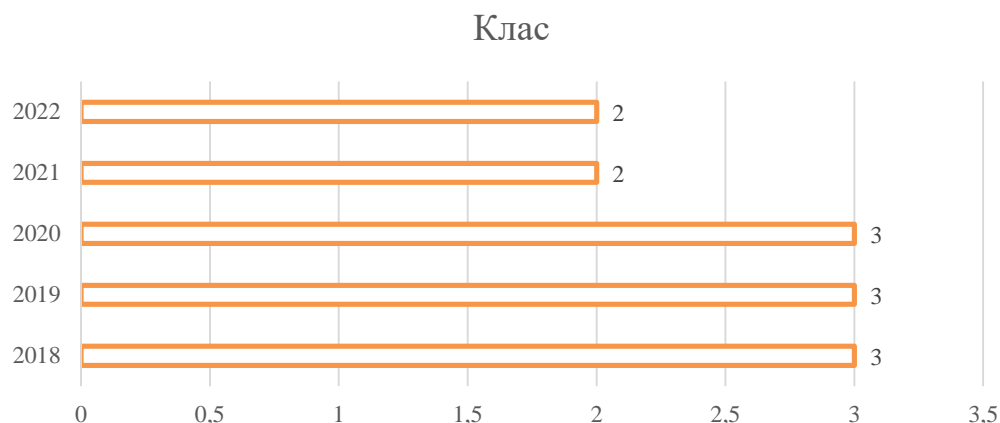

Рисунок 2.16 – Динаміка класу боржника - ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за міжнародною шкалою за 2018- 2022 рр.

Джерело: побудовано автором за [21]

Також здійснимо трансформацію кредитного рейтингу за міжнародною шкалою боржника/країни місцезнаходження боржника/цінного папера в клас боржника.

Таблиця 2.10 – Трансформація кредитного рейтингу за міжнародною шкалою боржника/країни місцезнаходження боржника/цінного папера в клас боржника

№ з/п	Кредитний рейтинг за міжнародною шкалою за класифікацією:		Клас боржника, що оцінюється за 10 класами
	рейтингових агентств "Standard & Poor's" або "Fitch Ratings"	рейтингового агентства "Moody's Investors Service"	
1	від AAA до AA+	від Aaa до Aa1	1
2	від AA до AA-	від Aa2 до Aa3	2
3	від A+ до A-	від A1 до A3	3
4	від BBB+ до BBB-	від Baa1 до Baa3	4
5	від BB+ до BB-	від Ba1 до Ba3	5
6	від B+ до B-	від B1 до B3	6
7	ССС+	Саa1	7
8	від ССС до ССС-	від Саa2 до Саa3	8

9	від СС до С	Са	9
10	D	C	10

Джерело: побудовано автором за [21]

Відобразимо рейтинг ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2018-2022 рр. у відповідності до міжнародних метод оцінки кредитного рейтингу в табл. 2.11.

Таким чином, можемо зробити висновок, що упродовж 2018-2020 років кредитний рейтинг ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за оцінкою рейтингового агентства "Moody's Investors Service" був на рівні від А1 до А3, а за оцінкою "Standard & Poor's" та "Fitch Ratings" – на рівні від А+ до А-. Упродовж 2021-2022 рр. підприємство підвищило свій кредитний рейтинг до другого класу, що відповідає кредитному рейтингу згідно "Standard & Poor's" та "Fitch Ratings" рейтингу від АА до АА- а за "Moody's Investors Service" - від Аа2 до Аа3.

Таблиця 2.11 – Кредитний рейтинг ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за міжнародною шкалою за 2018-2022 рр. [21]

Рік	Кредитний рейтинг за міжнародною шкалою за класифікацією:		Клас боржника, що оцінюється за 10 класами
	рейтингових агентств "Standard & Poor's" та "Fitch Ratings"	рейтингового агентства "Moody's Investors Service"	
2018	від А+ до А-	від А1 до А3	3
2019	від А+ до А-	від А1 до А3	3
2020	від А+ до А-	від А1 до А3	3
2021	від АА до АА-	від Аа2 до Аа3	2
2022	від АА до АА-	від Аа2 до Аа3	2

Джерело: побудовано автором за [21]

Отже, за моделлю розрахунку комплексного показника фінансового стану бенефіціарів у галузі з виробництва харчових продуктів, напоїв та

тютюнових виробів для ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» підприємство упродовж 2018 р. та 2020-2022 рр. відносилось до першого класу боржника, тобто підприємство має достатній фінансовий стан: загальна заборгованість боржника не перевищує 50% його сукупного чистого доходу за відповідний період; кількість календарних днів прострочення погашення боргу не перевищує семи днів; є підстави вважати, що боржник продовжуватиме виконувати свої зобов'язання на високому рівні; володіє майном, але зберігає його в довірчому управлінні, за винятком майна, переданого в заставу/гарантії на основі майнових прав, яке за рівнем ліквідності відповідає критеріям прийнятності; коефіцієнт, що характеризує поточний платоспроможність підприємства перевищує оптимальне значення. За даними ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 рр. підприємство не мало ознак фіктивного банкрутства. Позитивним в динаміці також є зростання забезпечення зобов'язань всіма його активами на 0,2577 – із рівня в 2,406 в 2018 році до 2,6639 за результатом 2022 року. Упродовж 2018-2020 років кредитний рейтинг ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за оцінкою рейтингового агентства "Moody's Investors Service" був на рівні від A1 до A3, а за оцінкою "Standard & Poor's" та "Fitch Ratings" – на рівні від A+ до A-. Упродовж 2021-2022 рр. підприємство підвищило свій кредитний рейтинг до другого класу, що відповідає кредитному рейтингу згідно "Standard & Poor's" та "Fitch Ratings" рейтингу від AA до AA- а за "Moody's Investors Service" - від Aa2 до Aa3.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ КРЕДИТНИХ РЕЙТИНГІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Напрямки підвищення рівня кредитного рейтингу підприємства

Кредитний рейтинг є найважливішим показником кредитоспроможності та фінансового стану як кредиторів, так і позичальників. Кредиторам кредитний рейтинг допомагає приймати більш обґрунтовані інвестиційні рішення, надаючи надійний індикатор кредитоспроможності позичальника та ризику. Високі кредитні рейтинги гарантують кредиторам безпеку їхніх інвестицій та спонукають їх пропонувати вигідніші умови кредитування. Для позичальників кредитний рейтинг полегшує отримання схвалення за кредитом та доступ до вигідніших умов кредиту, включаючи нижчі відсоткові ставки. Високий кредитний рейтинг означає менший ризик дефолту і робить позичальників привабливішим варіантом для кредиторів. Підтримка хорошого кредитного рейтингу має вирішальне значення для обох сторін, оскільки воно відкриває більше можливостей для позичальників та забезпечує більшу довіру кредиторам. [22, с.85-91]

Основними проблемними аспектами, що мали негативний вплив на кредитний рейтинг підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» стали наступні фактори:

1. скорочення обсягів продажу, що призвело до зменшення обсягів чистого доходу та чистого прибутку підприємства;
2. скорочення показників рентабельності підприємства;
3. зменшення рівня ліквідності та платоспроможності підприємства.

Доцільно виділити наступні основні напрямками підвищення прибутку підприємства на рис. 3.1.

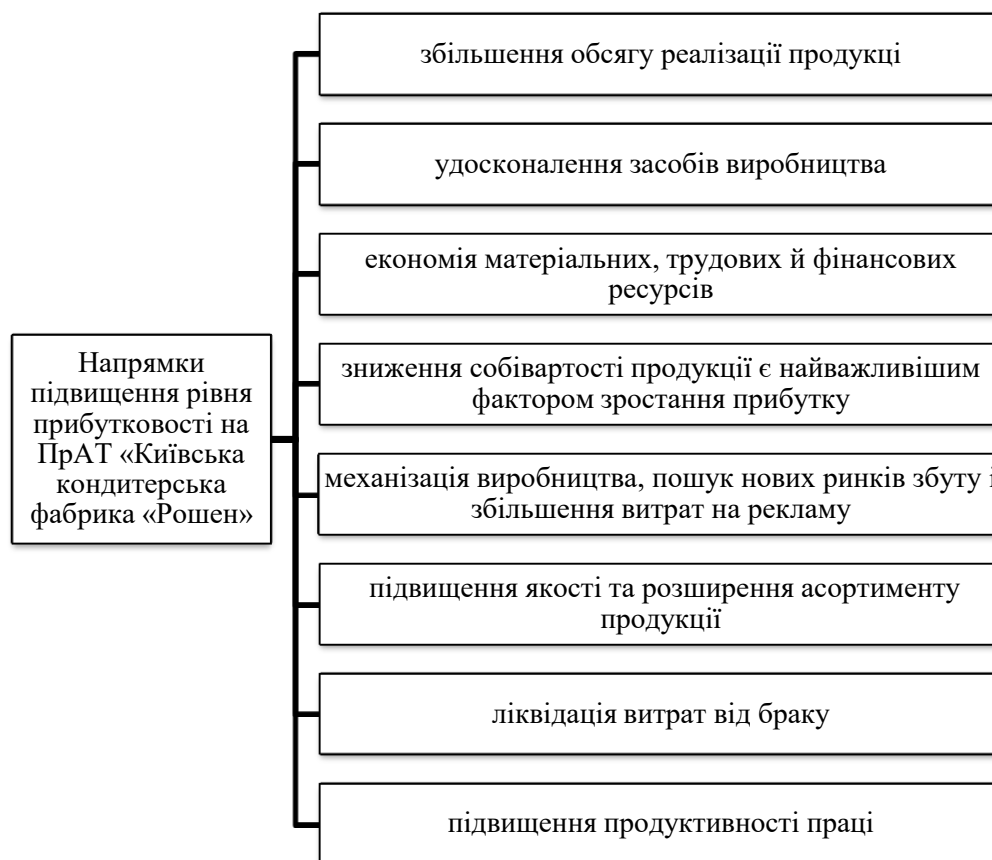

Рисунок 3.1 - Напрямки підвищення рівня прибутковості на ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» [розроблено автором]

Оскільки основним джерелом доходу компанії ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є продаж товарів і послуг, дохід від продажів повинен починатися з оптимізації доходів, але завжди пропорційно витратам на створення і реалізацію продукту. Теорією та практикою господарської діяльності розроблено комплекс методологій планування та оптимізації реалізації продукції та доходів від підприємницької діяльності. Основним методом оптимізації доходу від основної діяльності підприємства є орієнтування на цільову шкалу прибутку, тобто оптимізацію доходу за заздалегідь визначеною шкалою цільового прибутку. Оптимізація доходу на основі цільового прибутку починається з визначення порогу рентабельності

(беззбитковості) підприємства за плановий період. За цією моделлю особливу увагу слід приділяти оптимізації запасів фінансової стійкості, що розраховується виходячи з обсягу доходу від продажів і точки беззбитковості продажів. Запропонована стратегія збільшення доходу на основі оптимізації прибутку має стати орієнтиром для розвитку підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Для систематичного виявлення та узагальнення всіх видів витрат підприємства рекомендується вести спеціальний їх реєстр, класифікованих за певними групами:

- від браку;
- псування і нестача матеріалів і готової продукції;
- зниження якості продукції;
- втрата вигідних клієнтів і прибуткових ринків збуту;
- прострочена дебіторська заборгованість;
- збиткові джерела фінансування;
- виробничі потужності підприємства завантажуються не повністю;
- засоби праці, предмети праці та грошові кошти, що простоюють;
- перевитрата ресурсів на одиницю продукції порівняно з встановленими нормами;
- штрафи за порушення договірної дисципліни;
- стихійні лиха;
- тощо.

Також можемо надати ряд ключових заходів для скорочення витрат, які ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» може реалізувати, щоб зробити виробництво кондитерських виробів більш прибутковим.

1. Інвестувати в нові технології. Технології в шоколадній промисловості постійно розвиваються та вдосконалюються, що дозволяє збільшити продуктивність або можливості, а також покращити якість кінцевого продукту. Підприємству доцільно інвестувати кошти у нове технологічне обладнання, щоб отримати від нього максимальну вигоду.

2. Інвестувати у технічне обслуговування. Поломки обладнання призводять до несподіваних простоїв, що може завдати фінансових збитків. Одне з найкращих фінансових рішень, яке підприємство може прийняти, – інвестувати в регулярне технічне обслуговування обладнання, щоб забезпечити його максимальну надійність та уникнути ризику поломок.

3. Розробити виробничу схему. Багато підприємств кондитерської промисловості потрапляють у ту ж пастку, залишаючи своє обладнання непрактично розташованим лише тому, що «вони завжди так робили».

4. Розширити можливості зберігання даних. Збільшення ємності сховища дозволить ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» безпечно зберігати більше продукції, що означає, що воно зможе збільшити кінцеві виробничі показники.

Аналіз динаміки цих втрат і розробка заходів для їх усунення дозволять значно поліпшити фінансовий стан підприємства. Одним із заходів, що доцільно впровадити в рамках скорочення витрат та зростання доходів є впровадження системи контролінгу витрат та доходів.

Також доцільним є впровадження системи MRP. Система MRP може допомогти ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» відстежувати запаси та виробництво, щоб підприємство могло ефективно використовувати свої ресурси. Це може призвести до збільшення прибутку за рахунок скорочення відходів та максимізації ефективності виробництва.

Craftybase - це виробниче програмне забезпечення (MRP), яке пропонує повний набір функцій, що дозволить ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» краще управляти своїми фінансами та запасами. Він включає такі функції, як ціноутворення на продукцію, аналіз виробничих витрат і постійне (в режимі реального часу) управління запасами. [23, с. 210]

Оскільки смаки змінюються, переваги змінюються, а стійкість набуває все більшого значення, ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» дуже важливо залишатися на крок попереду.

1. Нові тенденції смаків та інгредієнтів. Як і мода, кондитерські вироби мають різючі тенденції. Нові смакові характеристики, інноваційні поєднання інгредієнтів та навіть поєднання несподіваних інгредієнтів зачаровують смак. Тому ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» доцільно відслідковувати дані тенденції і будьте готові створити нову продукцію, що буде відповідати вимогам покупців.

2. Прихильність до етичних та стійких практик закупівель. В епоху підвищеної екологічної свідомості етичні та стійкі методи закупівель стали більшими, ніж просто необхідними. Клієнти вимагають прозорості у закупівлях компаній, методів, що не допускають жорстокості, та зменшення впливу на навколишнє середовище. Приймаючи стійкий вибір, ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» не тільки відповідатиме цінностям клієнтів, але й забезпечуватиме собі місце в майбутньому, де пануватиме усвідомлене споживання.

3. Інноваційні пакувальні рішення. ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» доцільно розробити індивідуальні рішення в аспекті створення упаковки, щоб створити моменти розпакування, які викличуть у покупців передчуття і радість. Так для ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» доцільно увімкніть інтерактивні елементи, персоналізовані штрихи та дизайн, які розширяють історію бренду Рошен, перетворюючи кожну упаковку на чудовий досвід розпакування.

4. Акцент на персоналізацію та налаштування: покупці шукають не лише продукти, а й враження, що відповідають їхнім уподобанням. Тому ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» доцільно використовувати аналітичні дані для розробки персоналізованих рекомендацій, націлення на конкретні демографічні групи та підбору пакетів та наборів, що відповідають різним смакам. Також ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» доцільно впроваджувати стратегії додаткових та перехресних продажів, щоб покращити шлях клієнта та максимізувати свій дохід.

В процесі аналізу в другому розділі було встановлено, що майже всі показники ліквідності свідчать про недостатність у підприємства грошових коштів для сплати своїх поточних зобов'язань, а також про незадовільну платоспроможність підприємства, що потребує застосування заходів для покращення такого стану.

По-перше, для підвищення коефіцієнта швидкої ліквідності необхідно зменшити запаси шляхом переробки їх в продукцію та реалізації, що автоматично збільшить коефіцієнт абсолютної ліквідності. Велику допомогу тут може надати маркетинговий аналіз по вивченню попиту і пропозиції, ринків збуту і формування на цій основі оптимального асортименту і структури виробництва і реалізації продукції підприємства.

По-друге, заслуговує на увагу стан дебіторської заборгованості, яка з часом збільшується. Взагалі дебіторська заборгованість є оборотними активами, які вилучені на певний момент, саме тому, чим швидше підприємство отримає кошти за надані товари, роботи та послуги, тим кращим стане його платоспроможність. Окрім того, що збільшення дебіторської заборгованості з часом зменшує ліквідність, ще й підприємство несе через неї втрати від інфляції. Бажано, щоб структура дебіторської заборгованості не містила простроченої, безнадійної, віднесеної до резерву сумнівних боргів заборгованості. У разі виявлення керівництвом підприємства таких статей варто провести аналіз дебіторської заборгованості в позиції строків неплатежу, а також аналіз фінансового стану дебіторів та їх платоспроможності, репутації, термінів існування; диверсифікації клієнтури; визначення максимальної суми боргу в цілому та на одного клієнта (лімітування дебіторської заборгованості); використання різних форм забезпечення повернення боргу (застава, страхування, гарантії банків або третіх осіб, оформлення забезпеченим векселем тощо); підвищення дієвості штрафних санкцій щодо боржників. В процесі роботи з дебіторами також можливо прискорити розрахунки з ними, використовуючи різні форми рефінансування. [26; 27, с. 681–686]

Для покращання показників ліквідності і платоспроможності підприємства запропонуємо такі заходи:

1.3 метою підвищення показників ліквідності та платоспроможності підприємства пропонується ввести управління запасами підприємства з метою оптимізації запасів матеріалів, незавершеного виробництва та готової продукції. Оптимізація рівня запасів має вплинути на перерозподіл обігових коштів підприємства, в результаті чого очікується збільшення величини ліквідних грошових коштів та зменшення величини неліквідних виробничих запасів.

2. Аналіз активів підприємства дозволив виявити негативне явище збільшення дебіторської заборгованості підприємства.

3. Крім того для більш підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємству необхідно планувати свою фінансову діяльність та контролювати виконання фінансових планів.

Оптимізація ліквідності підприємства реалізується за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації - системи заходів спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого - на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання.

Впровадження заходів поступово збільшить коефіцієнти ліквідності підприємства, а також покращить його платоспроможність, але дія цих заходів буде тимчасовою, тому керівництву необхідно постійно слідкувати за показниками, що відображають платоспроможність підприємства і вживати відповідні заходи своєчасно, щоб не допускати погіршення фінансового стану підприємства.

3.2. Шляхи удосконалення методу оцінки кредитного рейтингу підприємства

Рейтинги кредитного ризику складаються з оцінки кредитоспроможності емітента та оцінки ризиків, пов'язаних із купівлею його боргу. Будь-яка затримка щодо оновлення рейтингів кредитного ризику може мати серйозні наслідки для підприємства та фінансової системи.

Аналіз кредитного ризику завжди був складним завданням у фінансовій галузі, оскільки існує безліч факторів, що по-різному впливають на проблему платоспроможності корпорацій через певні канали. Враховуючи сильні можливості обробки, аналізу та прогнозування даних, технологія машинного навчання може принести велику користь, надаючи додаткову інформацію та підвищуючи ефективність аналізу для аналізу кредитних ризиків у бізнесі. Враховуючи низьку частоту та інші потенційні обмеження традиційних рейтингових послуг, було б недостатньо просто залежати від зовнішніх кредитно-рейтингових агенцій. Тим часом, через обмеженість людських ресурсів та потенційно безмежного обсягу використовуваних параметрів було б дуже складно постійно виконувати завдання аналізу значної показників діяльності підприємства без потужного та автоматичного процесу. В цілому, природно, було б більш розумно створити власну модель аналізу ризиків з розширюваним набором інструментів, щоб додати більш широке та глибоке розуміння та підвищити ефективність для управління та аналізу кредитного рейтингу підприємства в динаміці та в розрізі ключових факторів впливу.

Нові технології та революційна когнітивна аналітика розвиваються і вважаються рушійною силою перетворення бізнес-середовища у всіх галузях. Впровадження проривних технологій та створення когнітивної аналітики вважаються одними з необхідних пріоритетів трансформації бізнесу у фінансовій галузі.

При впровадженні та розгортанні технології штучного інтелекту в реальних бізнес-процесах існують три основні елементи: обсяг, масштаб і швидкість. По-перше, підприємству потрібно почати з більш вузького охоплення і розглядати ці області як відправну точку, оскільки очікується, що вони принесуть граничну додану вартість за різними напрямками бізнесу. Потім їх можна розширити та впровадити надто багато процесів усередині групи підприємств «Рошен» на основі отриманого досвіду та уроків. Вкрай важливо використовувати гнучкий підхід і створити мінімально життєздатний продукт (MVP), який розвиватиметься як галузева практика. Пізніше усі зацікавлені сторони можуть отримати вигоду від початкових експериментів, проаналізувавши знання та досвід, отримані в цьому процесі, включаючи аналіз даних, прогнозне моделювання та методи штучного інтелекту. Ці експерименти зрештою допоможуть прискорити розробку та впровадження цих технологій у бізнес-процеси.

Потрібно впровадити нові технології інтегрованої кількісної архітектури. Традиційна архітектура не спрацює або її буде недостатньо. Машинне навчання вже здійснити аналітичне дослідження всіх факторів впливу на кредитний рейтинг підприємства, але йому потрібні дані. Машинне навчання виконує важку роботу з отримання користі з даних. Машинне навчання може допомогти знизити альтернативні витрати використання альтернативних даних за рахунок покращення та автоматизації процедур збору, обробки та очищення даних. Завдяки цим покращенням існуюче джерело даних також можна зробити дешевшим і ефективнішим.

Фактори, що впливають на успіх впровадження, включають інтеграцію нової технології кількісної архітектури нового покоління, що базується на потребах, з розробкою даних, аналітикою даних та розширеною прогнозною кількісною аналітикою.

Кредитний скоринг зазнає трансформації з появою нових технологій і джерел даних, що створює нові можливості для кредиторів приймати більш

обґрунтовані та виважені кредитні рішення. Ось чотири тенденції кредитного скорингу, за якими варто стежити найближчими роками:

1. Впровадження штучного інтелекту для більш прозорого прийняття кредитних рішень. Кредитний скоринг все частіше використовує штучний інтелект та машинне навчання. Проте зрозуміти й пояснити судження цих систем може бути непросто. Щоб забезпечити підзвітність і справедливість, кредитори повинні впровадити ШІ. Це дозволяє їм пролити світло на те, як системи ШІ оцінюють дані та приймають рішення. Надаючи прозорі та прості для розуміння результати, ШІ може допомогти підвищити залученість споживачів та дозволити позичальникам взяти під контроль свій фінансовий стан та оцінку кредитного рейтингу.

Гарним прикладом використання ШІ може бути чат GPT при оцінці кредитного рейтингу. Використання GPT для аналізу історичних даних та інформації про ринок може допомогти створити прогнози для компанії. Наприклад, враховуючи різноманітні фактори, чат GPT може надати загальні передбачення щодо майбутньої фінансової стійкості чи можливого розвитку ситуації. Також він може аналізувати відгуки та думки експертів, аналітиків та громадськості щодо компанії, її продуктів, послуг і стратегій. Це може дати загальне уявлення про ставлення до компанії та її можливі перспективи. Загалом, він може надати корисний контекст та інформацію про певні аспекти фінансового стану компанії, її історію, ринкові тенденції та потенційні фактори ризику. [29]

2. Високочастотні дані для стійкості під час прийняття рішень. Завдяки величезним обсягам цифрових даних, які тепер доступні, кредитори можуть покращити кредитний рейтинг та краще прогнозувати поведінку погашення, використовуючи детальні, високочастотні дані. Пандемія продемонструвала переваги використання таких даних для підвищення стійкості при прийнятті рішень, дозволяючи кредиторам розуміти клієнтів на глибшому рівні та отримувати більше користі з наявних даних.

3. Демократизація даних для швидшого прийняття кредитних рішень. Щоб прискорити ухвалення рішень, організації демократизують високочастотні дані. Забезпечення доступу в масштабах всього підприємства, щоб кожен міг зрозуміти дані та використовувати їх для прискорення прийняття рішень. Завдяки швидшому оновленню даних кредитори можуть приймати більш своєчасні рішення, забезпечуючи кращу якість обслуговування клієнтів та підвищуючи фінансову грамотність.

4. Ширша роль фахівців з аналізу даних. У міру зростання обсягу даних та появи нових наборів деталізованих даних професіоналам у галузі аналізу даних (D&A) необхідно буде розширювати свій набір навичок. Просунуті компетенції необхідні аналізу та інтерпретації даних і перетворення в практичні ідеї. Професіонали D&A відіграватимуть більш впливову роль в управлінні кредитними ризиками, оскільки кредитори більшою мірою покладаються на прийняття рішень на основі даних.

Отже, індустрія фінансових послуг переживає цифрову трансформацію, і однією з областей, де це значно впливає, є управління кредитними ризиками. З розвитком великих даних, штучного інтелекту та машинного навчання фінансові установи використовують технології для прийняття більш швидких та обґрунтованих кредитних рішень та зниження ризику неповернення кредитів.

Цифрова трансформація дозволила фінансовим установам використовувати нові джерела даних та технології для покращення своїх можливостей управління кредитними ризиками. Ці зміни призвели до підвищення ефективності, точності та результативності процесів управління кредитним ризиком, що вплинуло на загальний кредитний портфель. Завдяки використанню аналітики великих даних та машинного навчання підприємства тепер можуть обробляти великі обсяги даних у режимі реального часу для виявлення потенційних ризиків та можливостей. Це дозволяє їм приймати обґрунтовані кредитні рішення швидше, ніж будь-

коли, скорочуючи час, необхідний для оцінки кредитоспроможності підприємств.

Ще однією перевагою цифрової трансформації є можливість підвищити точність керування кредитними ризиками на підприємстві. Алгоритми машинного навчання тепер можна використовувати для аналізу широкого спектра даних, включаючи кредитні рейтинги, історію платежів, виявлення потенційних кредитних ризиків. Це дозволяє суб'єктам господарювання приймати точніші кредитні рішення та знижувати ризик неповернення кредиту.

Цифрова трансформація дозволяє суб'єктам господарювання підвищити ефективність управління кредитними ризиками. Завдяки використанню аналізу великих даних та машинного навчання суб'єкти господарювання тепер можуть виявляти закономірності та тенденції у кредитній поведінці, які раніше були невидимі. Це дозволяє їм заздалегідь виявляти потенційні кредитні ризики та вживати заходів щодо їх пом'якшення, знижуючи загальний ризик кредитного портфеля.

Однак, цифрова трансформація також створює проблеми для управління кредитними ризиками. Однією з основних проблем є необхідність забезпечення конфіденційності даних та кібербезпеки. Завдяки використанню великих даних та машинного навчання підприємства тепер обробляють великі обсяги конфіденційних даних, і ризик витоку даних чи кібератаки високий. Підприємства повинні вжити заходів для забезпечення захисту даних та вжиття заходів кібербезпеки для запобігання несанкціонованому доступу до конфіденційної внутрішньої інформації.

Майбутнє кредитних рейтингів є перспективним, оскільки нові тенденції та технології продовжують удосконалювати моделі кредитного скорингу. Від штучного інтелекту та машинного навчання до альтернативних джерел даних, рейтингові агенції та кредитори готові приймати якісніші та точніші кредитні рішення.[25]

Технологія кредитного скорингу, або скорочено CreditTech, – це інноваційна технологія, яка трансформує індустрію фінансових послуг. В останні роки технологія кредитного скорингу, відома як CreditTech, стала невід'ємною частиною індустрії фінансових технологій (fintech).

CreditTech – це використання технології для оцінки кредитоспроможності позичальника, що робить процес кредитування більш ефективним та спрощеним. Кредитні рейтинги існують вже кілька десятиліть, але CreditTech виводить їх на зовсім новий рівень, використовуючи великі дані, машинне навчання та штучний інтелект.

Компанії CreditTech використовують ці технології для збору інформації про фінансову поведінку суб'єкта господарювання, активність та інші фактори для більш точного розрахунку кредитного рейтингу.

Традиційно кредитні рейтинги визначалися кредитними бюро, які використовували обмежені дані, такі як історія платежів, використання кредиту та кредитна історія для визначення кредитного рейтингу позичальника. CreditTech, з іншого боку, використовує передові алгоритми машинного навчання для аналізу більшої кількості точок даних, таких як активність на ринку, товарна, збутова та маркетингова політика, для створення більш точного кредитного рейтингу.

CreditTech важливий, тому що він може допомогти підприємствам приймати більш обґрунтовані рішення, коли справа доходить до аналізу рівня плато- та кредитоспроможності. CreditTech дозволяє не обмежуватися лише кредитним рейтингом та враховувати інші фактори, які можуть вплинути на здатність підприємства виконувати всі свої зобов'язання.

CreditTech має ряд переваг, у тому числі:

- підвищена точність: CreditTech використовує великі дані та розширену аналітику, щоб надати більш точну картину кредитоспроможності суб'єкта господарювання;

- швидше прийняття рішень: з CreditTech підприємства можуть швидше приймати рішення, оскільки технологія автоматизує більшу частину процесу аналізу та оцінки кредитоспроможності;
- зниження ризику: аналізуючи більше точок даних, CreditTech знижує ризик на основі аналізу діяльності підприємства та врахування всіх можливих слабких сторін та ризиків в поточній діяльності. [34]

Зважаючи на наявні тенденції на ринку, в подальшому доцільним є впровадження програми кредитного скорингу на ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен». В останні роки програмне забезпечення для оцінки кредитоспроможності стає дедалі популярнішим як серед позичальників, так і серед фінансових установ. Використання цифрового програмного забезпечення для оцінки кредитоспроможності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» з альтернативним скорингом надає можливість проводити оцінку в режимі он-лайн, а також визначати потенційні загрози для кредитоспроможності підприємства.

Програмне забезпечення кредитного скорингу вирішує завдання оцінки кредитоспроможності вручну:

1. Додаток кредитного скорингу – це цифрова платформа, яка дозволить підприємству отримувати доступ до кредитних рейтингів та звітів про себе та про потенційних клієнтів. Програма допоможе оцінити ризик, пов'язаний із дебіторською заборгованістю (рейтинг дебіторів). Він також забезпечує ефективний спосіб управління кредитною інформацією про дебіторів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», як-от історія платежів та поточне використання кредиту, а також розуміння того, як краще контролювати кредитування, що дозволить підприємству приймати обґрунтовані рішення.

2. Додаток для кредитного скорингу – це мобільний додаток, який дозволяє користувачеві відстежувати свій кредитний рейтинг та керувати своїми фінансами. Він надасть доступ у режимі реального часу до кредитного

рейтингу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», а також корисні поради та рекомендації, які допоможуть покращити фінансове положення та платоспроможність підприємства. Додаток кредитного скорингу також можна використовувати для моніторингу витрат та допомоги ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» залишатися в курсі виплат за боргами.

Отже, для внутрішніх потреб, впровадження програми кредитного скорингу дозволить підвищити ефективність управління кредитними ризиками та оцінки платоспроможності.

Основними перевагами цифрового додатку кредитного рейтингу для підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є:

1. розширений доступ до кредитів. Використовуючи додаток кредитного скорингу, підприємства можуть приймати більш обґрунтовані рішення про кредитування клієнтів (дебіторів), що дозволяє їм надавати доступніші варіанти кредитування;

2. поліпшення якості обслуговування клієнтів. Програми кредитного скорингу дозволяють усунути усуває необхідність у тривалій документації та затримках, пов'язаних із традиційними заявками на кредит, що призводить до більш плавного та швидкого обслуговування клієнтів;

3. підвищена ефективність. Використовуючи додаток кредитного скорингу, підприємства можуть швидко оцінити кредитоспроможність дебітора/кредитора та ухвалити рішення про схвалення або відхилення заявки на кредит. Це заощаджує час та ресурси, необхідні для перевірки заявок вручну;

4. зниження ризику шахрайства. Додаток кредитного скорингу надає підприємствам додатковий рівень безпеки, оскільки дозволяє їм швидко виявляти потенційне шахрайство чи крадіжку особистих даних. Це допомагає захистити підприємства та клієнтів від потенційних втрат через шахрайську діяльність.

Впровадження системи кредитного скорингу на ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» повинно включати такі етапи:

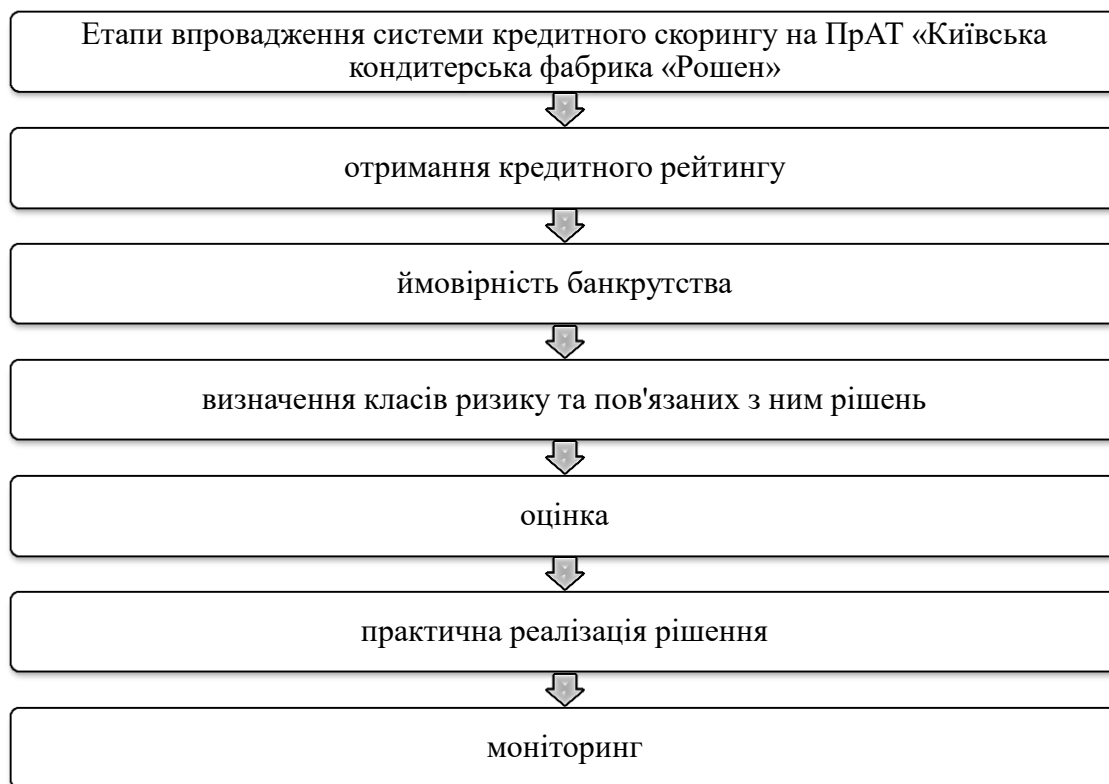

Рисунок 3.2 - Етапи впровадження системи кредитного скорингу на ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Джерело: побудовано автором

1. отримання кредитного рейтингу: це можна зробити всередині або ззовні. Попередній процес включає збирання всіх необхідних даних для створення аналітичної моделі статистичного кредитного скорингу для підприємства;

2. ймовірність банкрутства: ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» повинен визначити ймовірність настання банкрутства та факторів, що впливають на нього;

3. визначення класів ризику та пов'язаних з ним рішень включає визначення порогових значень на їх шкалах ймовірності, розподіл факторів за класами ризику і створення правил прийняття рішень, що залежать від класу ризику на підприємстві;

4. оцінка: включає бек-тестування доступних користувацьких механізмів і систем кредитного скорингу, таких як управлінські рекомендації, класифікація та кредитний рейтинг;

5. практична реалізація рішення щодо кредитного рейтингу відповідно до надійної політики управління ризиками;

6. моніторинг: включає спостереження та моніторинг даних ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» та його платіжну поведінку.

3.3. Економічне обґрунтування запропонованих заходів

Фінансування удосконалення методів оцінки кредитного рейтингу підприємства визначається необхідністю забезпечення високої ефективності та надійності процесу визначення кредитоспроможності. Залучення фінансування стає ключовим фактором для впровадження сучасних технологій та інновацій, спрямованих на розробку та оптимізацію оціночних методик.

Фінансова підтримка відкриває можливості для застосування передових технологій, таких як штучний інтелект та машинне навчання, для автоматизації процесів та покращення аналітичної точності. Забезпечення високого рівня точності є важливою складовою для забезпечення надійності оцінок та прийняття обґрунтованих фінансових рішень.

Загалом, фінансування удосконалення методів оцінки кредитного рейтингу створює необхідні умови для сучасного та комплексного підходу, спрямованого на визначення ризиків та забезпечення високої якості аналізу фінансової стійкості підприємства.

Отримати фінансування для удосконалення методів оцінки кредитного рейтингу підприємства може здійснюватися різними способами:

Власні ресурси та бюджет компанії: Підприємство може виділити фінансові ресурси зі свого власного бюджету на дослідження, розробку та впровадження нових методів оцінки кредитного рейтингу.

Гранти та фінансування від державних чи приватних організацій: Деякі державні чи неприбуткові організації надають гранти або фінансування для дослідницьких проектів, включаючи роботу над вдосконаленням методів оцінки ризиків.

Інвестиції від партнерів або венчурних фондів: Залучення інвестицій від партнерів або венчурних фондів може стати додатковим джерелом фінансування для реалізації проектів з вдосконалення методів оцінки ризиків.

Кредитування або банківські кредити: Отримання кредитів або позик від банків може бути варіантом для фінансування розвитку та вдосконалення методів оцінки.

Створення партнерств та співпраця з університетами або дослідницькими установами: Встановлення співпраці з академічними установами може дозволити отримати доступ до грантів, ресурсів та експертної підтримки для наукових досліджень та розробки нових методів.

Вибір конкретного джерела фінансування може залежати від різних факторів, включаючи доступність ресурсів, стратегічні цілі компанії, специфіка проекту та його бюджет.

Підняття кредитного рейтингу компанії в умовах війни може бути викликано рядом унікальних обставин, які можуть допомогти в управлінні фінансами та підвищенні довіри кредиторів. На основі проведеного дослідження було визначено наступні заходи, які доцільно впровадити на ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в умовах війни:

1. впровадження відділу контролінгу витрат та доходів;
2. впровадження інформаційної системи Craftybase;
3. впровадження цифрового додатку кредитного рейтингу;
4. використання інноваційних пакувальних рішень.

Визначимо основні витрати на впровадження даних заходів на ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Таблиця 3.1 – Витрати на впровадження заходів підвищення кредитного рейтингу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

№	Захід	Опис витрат	Обсяг витрат, тис. грн.	Прогнозні вигоди
1	Впровадження відділу контролінгу витрат та доходів		1354	Скорочення витрат підприємства
	<i>витрати на персонал</i>	<i>4 працівника із заробітною платою 18 тис. грн. на місяць, що за рік складе 864 тис. грн., а також витрати на соціальні відрахування 22%, що в сумі становитиме 190 тис. грн.</i>	<i>1054</i>	
	<i>витрати на відділ (облаштування)</i>		<i>300</i>	
	<i>технікою</i>	<i>4*50 = 200</i>	<i>200</i>	
	<i>обладнанням</i>	<i>4*25=100</i>	<i>100</i>	
2	впровадження інформаційної системи Craftybase		140	Удосконалення управління ресурсами, скорочення витрат та браку, зменшення запасів
	<i>Купівля ліцензії</i>	<i>120 тис. грн.</i>	<i>120</i>	
	<i>Навчання персоналу</i>	<i>4*5 тис. = 20 тис. грн</i>	<i>20</i>	
3	впровадження цифрового додатку кредитного рейтингу		290	Скорочення витрат від настання ризиків, підвищення рівня платоспроможності
	<i>Купівля ліцензії</i>	<i>240 тис. грн. (на 10 менеджерів)</i>		
	<i>Навчання персоналу</i>	<i>10*5=50 тис. грн.</i>		

Продовження таблиці 3.1

використання інноваційних пакувальних рішень		1014	Зменшення витрат, підвищення екологічності упаковки, збільшення чистого доходу	
<i>Купівля нового обладнання</i>	<i>860 тис. грн.</i>	<i>860</i>		
<i>Встановлення та налаштування нового обладнання</i>	<i>129 тис. грн.</i>	<i>129</i>		
<i>Навчання персоналу</i>	<i>5*5=25 тис. грн.</i>	<i>25</i>		
Всього		2798		

Джерело: побудовано автором

Отже, сумарні витрати на впровадження запропонованих заходів становитимуть 2,798 млн. грн. Кошти на впровадження запропонованих заходів пропонуємо залучити з нерозподіленого прибутку підприємства.

Прогнозовані вигоди за даними заходами виходячи з трьох ймовірних сценаріїв визначимо в табл. 3.2.

Це наш особистий прогноз, якщо ми впроваджуємо заходи, то прогнозуємо, що витрати на підприємстві скоротяться на х%. За основу розміру витрат беремо собівартість реалізованої продукції на підприємстві за 2022 рік.

Таблиця 3.2 – Прогнозовані вигоди від впровадження заходів підвищення кредитного рейтингу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

№	Захід	Прогнозні вигоди, %	Обсяг, тис. грн.
1	Впровадження відділу	Скорочення витрат	

Інші Непередбачувальні витрати на реалізацію проекту, 15%	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	420
Чисті вигоди	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	21306
Інвестиції, тис. грн.	2798	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2798

Продовження таблиці 3.5

Коефіцієнт дисконтування	1,00	0,99	0,98	0,96	0,95	0,94	0,93	0,92	0,91	0,89	0,88	0,87	
Дисконтовані інвестиції, тис. грн.	2798	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2798
Грошовий потік по проекту, тис. грн.	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	1776	21306
Дисконтований ГП, тис. грн.	1776	1754	1732	1711	1690	1669	1648	1628	1608	1588	1568	1549	19918
Чистий приведений дохід (NPV), тис. грн.													17120
Індекс (коефіцієнт) рентабельності річний ІР, %													7,12
Термін окупності проекту													1,685 755

Песимістичний сценарій, який передбачає непередбачені труднощі, показує чисті вигоди в розмірі 2798,00 тис. грн. Термін окупності стає більш протяжним - близько 2 місяців. Незважаючи на менший чистий приведений дохід, підприємство зможе адаптуватися та виходити на плавну траєкторію відновлення.

У світлі проведених аналітичних досліджень можна зробити висновок про те, що впровадження наведених вище заходів на підприємстві визнається як стратегічно обґрунтоване та ефективне рішення.

Загалом, аналіз різних сценаріїв дозволяє зрозуміти, що запропоновані заходи не лише відповідають сучасним умовам та викликам, але й є ключовим елементом стратегії управління підприємством. Наведені показники ставлять ці заходи у центральне положення, підкреслюючи їхню значущість для фінансової стабільності та розвитку.

ВИСНОВКИ

На основі дослідження кредитних рейтингів підприємств можемо зробити наступні висновки.

1. Встановлено, що кредитний рейтинг являє собою оцінку кредитоспроможності боржника. Рейтингові агентства проводять такі оцінки, оцінюючи здатність підприємства погасити свої борги та їх потенційний ризик невиконання зобов'язань щодо боргу. Інвестори, кредитори та інші фінансові установи використовують ці рейтинги для визначення умов запозичення, які вони готові запропонувати, та ухвалення обґрунтованих кредитних рішень.

2. Визначено, що рейтингові агентства - це компанії, які оцінюють фінансовий стан різних установ, включаючи великі компанії та державні установи. Агентства вивчають фінансовий стан установи та її здатність сплатити борг шляхом аналізу різноманітної інформації, включаючи фінансову звітність, ефективність управління, а також ринкові та економічні умови. Результатом є кредитний рейтинг, який сигналізує про рівень ризику, пов'язаного із кредитуванням або інвестуванням у цю організацію. Чим вищий рейтинг, тим нижчий ризик. Їх оцінки мають вирішальне значення, оскільки створювані ними рейтинги допомагають інвесторам, кредиторам та іншим заінтересованим сторонам приймати обґрунтовані рішення про те, куди вкладати свої гроші (фактично, багато інвесторів мають довідники щодо

того, в які типи цінних паперів, що рейтинуються, їм дозволено інвестувати). По суті, рейтингові агентства є «сторожовими псами» фінансового світу, надаючи критично важливу інформацію, яка впливає на інвестиційні рішення та сприяє прозорості та ефективності ринку.

3. Проаналізовано, що активи підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» упродовж досліджуваного періоду мали тенденцію до зростання із обсягу в 991,724 млн. грн. в 2018 році до 3166,347 млн. грн. в 2021 році. Доцільно зазначити, що за 2022 рік в умовах війни активи підприємства скоротилися на 1,64% до обсягу в 3114,538 млн. грн. Дане скорочення відбулося за рахунок зменшення обсягу необоротних активів підприємства в 2022 році на 1,93% із обсягу в 2954,377 млн. грн. в 2021 році до 2897,462 млн. грн. в 2022 році. До 2022 року необоротні активи мали чітку динаміку до зростання в першу чергу за рахунок зростання основних засобів підприємства. Власний капітал підприємства упродовж 2018-2021 рр. мав чітку динаміку до зростання із обсягу в 549,086 млн. грн. в 2018 році до 1918,452 млн. грн. в 2021 році. Проте в 2022 році власний капітал підприємства скоротився на 0,05% до обсягу 1917,468 млн. грн. Довгострокові зобов'язання підприємства в 2019 році мали динаміку до скорочення на 23,1% до обсягу в 23,454 млн. грн., проте за результатом 2020 року довгострокові зобов'язання зросли на 145,6% до обсягу в 57,608 млн. грн. Позитивним є зниження довгострокових зобов'язань упродовж 2021-2022 рр. на -46,3% в 2021 році до обсягу в 30,937 млн. грн. та на -9,73% за результатом 2022 року із обсягом в 27,927 млн. грн. Поточні зобов'язання ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2021 рр. мали динаміку до зростання із обсягу в 412,139 млн. грн. в 2018 році до 1216,958 млн. грн. Унаслідок погашення частини зобов'язань в 2022 році поточні скоротилися на 3,93% до обсягу в 1169,143 млн. грн. Чистий дохід підприємства мав динаміку до зростання до 2022 року із обсягу в 373,344 млн. грн. в 2018 році до 979,286 млн. грн. в 2021 році. В умовах війни чистий дохід підприємства скоротився на 7,77% до обсягу в 903,195 млн. грн.

Чистий прибуток підприємства упродовж досліджуваного періоду скоротився до рівня чистого збитку в 2022 році у розмірі -984 тис. грн. Скорочення обсягу чистого прибутку відбулося за рахунок скорочення чистого доходу та зростання адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат. Проведені розрахунки на основі моделі О.О. Терещенка свідчать про те, що ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018 р. мало фінансову рівновагу, що була порушена, а упродовж 2019-2022 р. існувала загроза банкрутства, якщо не будуть проведені санаційні заходи.

4. Визначено, що за моделлю розрахунку комплексного показника фінансового стану бенефіціарів у галузі з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів для ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» підприємство упродовж 2018 р. та 2020-2022 рр. відносилось до першого класу боржника, тобто підприємство має достатній фінансовий стан: загальна заборгованість боржника не перевищує 50% його сукупного чистого доходу за відповідний період; кількість календарних днів прострочення погашення боргу не перевищує семи днів; є підстави вважати, що боржник продовжуватиме виконувати свої зобов'язання на високому рівні; володіє майном, але зберігає його в довірчому управлінні, за винятком майна, переданого в заставу/гарантії на основі майнових прав, яке за рівнем ліквідності відповідає критеріям прийнятності; коефіцієнт, що характеризує поточний платоспроможність підприємства перевищує оптимальне значення. За даними ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2018-2022 рр. підприємство не мало ознак фіктивного банкрутства. Позитивним в динаміці також є зростання забезпечення зобов'язань всіма його активами на 0,2577 – із рівня в 2,406 в 2018 році до 2,6639 за результатом 2022 року. Упродовж 2018-2020 років кредитний рейтинг ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за оцінкою рейтингового агентства "Moody's Investors Service" був на рівні від А1 до А3, а за оцінкою "Standard & Poor's" та "Fitch Ratings" – на рівні від А+ до А-. Упродовж 2021-2022 рр. підприємство підвищило свій

кредитний рейтинг до другого класу, що відповідає кредитному рейтингу згідно "Standard & Poor's" та "Fitch Ratings" рейтингу від AA до AA- а за "Moody's Investors Service" - від Aa2 до Aa3.

5. Визначено, що впровадження системи кредитного скорингу на ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» повинно включати такі етапи: отримання кредитного рейтингу: це можна зробити всередині або ззовні. Попередній процес включає збирання всіх необхідних даних для створення аналітичної моделі статистичного кредитного скорингу для підприємства; ймовірність банкрутства: ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» повинен визначити ймовірність настання банкрутства та факторів, що впливають на нього; визначення класів ризику та пов'язаних з ним рішень включає визначення порогових значень на їх шкалах ймовірності, розподіл факторів за класами ризику і створення правил прийняття рішень, що залежать від класу ризику на підприємстві; оцінка: включає бек-тестування доступних користувацьких механізмів і систем кредитного скорингу, таких як управлінські рекомендації, класифікація та кредитний рейтинг; практична реалізація рішення щодо кредитного рейтингу відповідно до надійної політики управління ризиками; моніторинг: включає спостереження та моніторинг даних ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» та його платіжну поведінку.

6. На основі проведеного дослідження було визначено наступні заходи, які доцільно впровадити на ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в умовах війни:

1. впровадження відділу контролінгу витрат та доходів;
2. впровадження інформаційної системи Craftybase;
3. впровадження цифрового додатку кредитного рейтингу;
4. використання інноваційних пакувальних рішень.

Обґрунтовано, що впровадження запропонованих заходів на підприємстві є доцільним, адже: за оптимістичним сценарієм чисті вигоди підприємства становитимуть 83376,30 тис. грн., термін окупності складе

менше одного місяця, а чистий приведений дохід становитиме 75143,58 тис. грн.; за реалістичним сценарієм чистий приведений дохід становитиме 46132,47 тис. грн., термін окупності складе близько 1 місяця, а чисті вигоди становитимуть 52342,30 тис. грн.; за песимістичним сценарієм чисті вигоди підприємства становитимуть 2798,00 тис. грн., термін окупності складе близько 2 місяців, а чистий приведений дохід становитиме 17119,49 тис. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мігус І.П. Історичні аспекти становлення ретингової оцінки цінних паперів України. Вчені записки Університету «КРОК» №4 (64), 2021. С. 9-20
2. Александрович А. О., Романишин В. О. Поняття та цілі кредитного рейтингу підприємств. Результати розвитку наукової думки. Київ: КНЕУ, 2022.
3. Official site of the Moody's (2023). Available at: <https://www.moody's.com>
4. What is Corporate Credit Rating? URL: <https://fastercapital.com/content/What-is-Corporate-Credit-Ratings.html>
5. Corporate investors results-center URL: <https://www.dsm-firmenich.com/corporate/investors/results-center/debt-credit.html>
6. Official site of the Moody's (2023). URL: <https://www.moody's.com>
7. Official site of the Standard and Poor's (2023). URL: <https://www.standardandpoors.com>
8. Official site of the Fitch ratings (2023). URL: <https://www.fitchratings.com>
9. Cubas-Diaz., & Sedano. (2018). Do credit ratings take into account the sustainability performance of companies Sustainability, 10(11), P. 1–24.
10. Bora, A., Celik, S., Abdulla, Y., & Alshakhoori, N. (2019). The impact of credit ratings on capital structure. Isra International Journal of Islamic Finance, 11(2), P. 226–245.
11. Samorodov B.V., Azarenkova G.M., Golovko O.G., Miroshnik O.Yu., Babenko M.V. Credit risk management in the bank's financial stability system. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2019. № 4(31). P. 301–310.

12. Prymostka O., Prymostka L. Ukrainian banking system efficiency after double reducing of the number of bank institutions. *Banks and Bank Systems*. 2018. № 13(4). P. 51–60.
13. Dubyna M., Zhavoronok A., Kudlaieva N. & Lopashchuk I. Transformation of Household Credit Behavior in the Conditions of Digitalization of the Financial Services Market. *Journal of Optimization in Industrial Engineering*. 2021. № 14(1). P. 97–102
14. Khalatur S., Zhylenko K., Masiuk Y., Velychko L., Kravchenko M. Assessment of bank lending diversification in Ukraine. *Banks and Bank Systems*. 2018. № 13(3). P. 141–150.
15. Про затвердження Методики проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій від 27.06.1997 № 81. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97>.
16. Жалінська І.В. Діагностика ймовірності настання банкрутства підприємства в антикризовому управлінні: сучасні підходи та класифікація моделей. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2015. № 3. С. 62–68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2015_3_11.
17. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 (у редакції Наказу Міністерства економіки України від 26.10.2010 № 1361). URL: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=161074.
18. Повстенюк Н.Г. Методи діагностики банкрутства підприємств у сучасних умовах. *Економіка і регіон*. 2015. № 1. С. 25–31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2015_1_6.
19. Янковець Т.М., Чернюк Ю.В. Порівняння сучасних моделей діагностики ймовірності банкрутства підприємства: закордонний та вітчизняний досвід. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 20. С. 58–62.

20. Кондитерська корпорація «Рошен». Електронний ресурс досліджуваного підприємства. URL: <https://www.roshen.com/?ntvduo=true>
21. ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» URL: https://clarity-project.info/edr/00382125/finances?current_year=2022
22. Панухник Я. Теоретико-методичні засади застосування рейтингів для оцінювання ділової репутації підприємства в муніципальній економічній системі. Галицький економічний вісник. 2013. № 4 (43). С. 85-91.
23. Цибульська Н. Б. Рейтингові системи оцінки банківської діяльності в Україні: дис.. канд. екон. наук, спец.: 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит / Н. Б. Цибульська. Львів: Ін-т регіональних досліджень, 2014. 210 с.
24. Fitch Affirms Enterprise Products Operating LLC at 'BBB+'; Outlook Stable URL: <https://www.fitchratings.com/research/corporate-finance/fitch-affirms-enterprise-products-operating-llc-at-bbb-outlook-stable-21-03-2022>
25. Кредитний рейтинг - це думка, заснована на інформації. Standard & Poor's. URL: <https://www.spglobal.com/ratings/ru/regulatory/content/understanding-ratings>
26. Колісник О.П. Теоретичні та практичні аспекти обліку і аналізу дебіторської заборгованості у сфері інформації та телекомунікацій. Електронне наукове фахове видання з економічних наук "Modern Economics". 2019. № 15. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua>
27. Пастернак М.М. Методика аналізу дебіторської заборгованості. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 23. С. 681–686.
28. Allen, P., & Singh. (2016). A dynamic credit ratings model. *Journal of Risk Model Validation*, 10(1), P. 59–80.
29. Apsemidis, A., Psarakis, S., & Moguerza, J. (2020). A review of machine learning kernel methods in statistical process monitoring. *Computers & Industrial Engineering*, P.142
30. Bae, D. S. (2019). Internal credit rating framework for real asset investment. *International Journal of Strategic Property Management*, P. 01–13.

31. Balios, D., Thomadakis, S., & Tsiouri, L. (2016). Credit rating model development: An ordered analysis based on accounting data. *Research in International Business and Finance*, 38, P. 122–136. September 1. URL: <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2016.03.011>
32. Bloechlinger, A., & Leippold, M. (2018). Are ratings the worst form of credit assessment except for all the Others. *Swiss Finance Institute Research Paper*, P.1–62.
33. Bora, A., Celik, S., Abdulla, Y., & Alshakhoori, N. (2019). The impact of credit ratings on capital structure. *Isra International Journal of Islamic Finance*, 11(2), P. 226–245. URL: <https://doi.org/10.1108/IJIF-03-2018-0028>
34. Chang, C., Liou, H., Shih, W., & Ho., (2017). An innovative framework for building agency-free credit rating systems. *IEEE 10th International Conference on Service-Oriented Computing and Applications*, P.181–189.
35. Cubas-Diaz., & Sedano. (2018). Do credit ratings take into account the sustainability performance of companies *Sustainability*, 10(11), P. 1–24. URL: <https://doi.org/10.3390/su10114272>
36. Русіна Ю. О., Полозук Ю.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. *International scientific journal*. 2015. № 2. С. 91-94.
37. Чепка В. В. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 649-655.
38. Салькова І. Ю., Фуштей Л.Л. Теоретичні основи та можливості розвитку м'ясопродуктового підкомплексу України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 22. С. 226-230.
39. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз. Частина II. Спеціальні методи фінансового аналізу. Навч. Посібник. – Дніпро: НМетАУ, 2016. 76 с.
40. Бова В.А. Оцінка рівня фінансового потенціалу підприємства. *Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки: матеріали*

XV Міжнародної науково-практичної конференції (16 листопада 2016 р.). Київ: НТУУ «КПІ», 2016. С. 148–149.

41. Хринюк О.С., Бова В.А. Сутність фінансового потенціалу підприємства. Актуальні проблеми економіки та управління. 2017. № 11. С. 1–9.

42. Яременко Л.М. Формування обліково-аналітичної інформації в управлінні дебіторською заборгованістю підприємства. Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів. 2017. Вип. 32/1. С. 123–130.

43. Булат Г.В. Аналіз дебіторської заборгованості та напрями удосконалення управління нею. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2020. № 1. С. 222–226.

ДОДАТКИ

Додаток А

Моделі розрахунку інтегрального показника боржника - юридичної особи
для великого або середнього підприємства

№ з/п	Групи видів економічної діяльності	Моделі	Фінансові показники (K_i)	Діапазони фінансових показників	Мінімальне значення діапазону ($K_i \min \geq$)	Максимальне значення діапазону ($K_i \max <$)	Показники (X_i)		
							8	9	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство: секція А	$Z = 2,599 + 0,451 \times X_2 + 0,637 \times X_5 + 0,529 \times X_8 + 0,362 \times X_9 + 0,756 \times X_{11}$	K_2	1	Менше ніж 50,75 %		X_2	-1,6424	
				2	50,75 %	80,81 %		-0,5326	
				3	80,81 %	111,94 %		-0,1756	
				4	111,94 %	150,66 %		0,2772	
				5	150,66 %	256,96 %		0,8184	
				6	256,96 %	352,91 %		0,8619	
				7	352,91 %	940,17 %		1,0484	
				8	Дорівнює або більше ніж 940,17 %			1,0498	
			K_5	1	Менше ніж 11144,6 %		X_5	-0,505	
				2	11144,6 %	18833,8 %		-0,05	
				3	18833,8 %	25755,1 %		0,327	
				4	25755,1 %	35514,9 %		0,702	
				5	Дорівнює або більше ніж 35514,9 %			-0,125	
			K_8	1	Менше ніж 415,4 %		X_8	0,739	
				2	415,4 %	1827,2 %		0,563	
				3	1827,2 %	4172,6 %		0,327	
				4	4172,6 %	8878,9 %		0,070	
				5	Дорівнює або більше ніж 8878,9 %			-0,911	
			K_9	1	Менше ніж 0,7 %		X_9	-1,452	
				2	0,7 %	5,5 %		0,089	
				3	5,5 %	23,1 %		0,252	
				4	Дорівнює або більше ніж 23,1 %			0,515	
				K_{11}	1	Менше ніж -0,62 %		X_{11}	1,3689
					2	-0,62 %	7,12 %		1,1048
					3	7,12 %	11,22 %		0,9221
					4	11,22 %	17,03 %		0,6443
					5	17,03 %	26,33 %		0,5033

				6	26,33 %	42,68 %		-0,0554
				7	42,68 %	96,29 %		-0,7215
				8	Дорівнює або більше ніж 96,29 %			-1,9058
2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів, переробна промисловість, будівництво: секції В, С, F	$Z = 1,815 + 0,237 \cdot X_1 + 0,408 \cdot X_{10} + 0,301 \cdot X_{11} + 0,405 \cdot X_{13} + 0,494 \cdot X_{14} + 0,303 \cdot X_{15} + 0,234 \cdot X_{17}$	K ₁	1	Менше ніж -18,7 %		X ₁	-1,749
				2	-18,7 %	3,4 %		-0,543
				3	3,4 %	24,5 %		0,054
				4	24,5 %	33,1 %		0,307
				5	33,1 %	42,0 %		0,365
				6	42,0 %	52,0 %		0,723
				7	52,0 %	63,1 %		0,935
				8	63,1 %	75,6 %		1,040
				9	Дорівнює або більше ніж 75,6 %			1,379
			K ₁₀	1	Менше ніж 58,4 %		X ₁₀	-1,282
				2	58,4 %	84,6 %		-0,543
				3	84,6 %	101,1 %		-0,025
				4	101,1 %	133,2 %		0,307
				5	Дорівнює або більше ніж 133,2 %			0,572
			K ₁₁	1	Менше ніж -0,6 %		X ₁₁	1,369
				2	-0,6 %	7,1 %		1,105
				3	7,1 %	11,2 %		0,922
				4	11,2 %	17,0 %		0,644
				5	17,0 %	26,3 %		0,503

				6	26,3 %	42,7 %		-0,055
				7	42,7 %	96,3 %		-0,722
				8	Дорівнює або більше ніж 96,3 %			-1,906
			K ₁₃	1	Менше ніж 0,3 %		X ₁₃	0,617
				2	0,3 %	0,9 %		0,543
				3	0,9 %	5,1 %		0,248
				4	5,1 %	7,6 %		0,247
				5	7,6 %	11,2 %		0,087
				6	11,2 %	16,9 %		0,054
				7	16,9 %	29,8 %		-0,240
				8	Дорівнює або більше ніж 29,8 %			-1,190
			K ₁₄	1	Менше ніж 9915,7 %		X ₁₄	0,952
2	9915,7 %	14664,1 %		0,682				
3	14664,1 %	21070,8 %		0,669				
4	21070,8 %	35301,3 %		0,087				

				5	Дорівнює або більше ніж 35301,3 %			-1,241
			K ₁₅	1	Менше ніж -61,4 %		X ₁₅	-1,460
				2	-61,4 %	109,9 %		-1,19
				3	109,9 %	182,7 %		-0,368
				4	182,7 %	269,3 %		0,325
				5	269,3 %	762,7 %		0,830
				6	762,7 %	1158,7 %		0,902
				7	Дорівнює або більше ніж 1158,7 %			1,261
			K ₁₇	1	Менше ніж 79,9 %		X ₁₇	-1,773
				2	79,9 %	239,9 %		-0,990
				3	239,9 %	388,0 %		-0,199
				4	388,0 %	579,1 %		0,386
				5	579,1 %	831,1 %		0,498
				6	831,1 %	1745,3 %		0,809
				7	1745,3 %	2521,0 %		1,196
				8	Дорівнює або більше ніж 2521,0 %			1,307
3	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів: секція G	$Z = 2,094 + 0,389 \times X_2 + 0,466 \cdot X_5 + 0,523 \cdot X_6 + 0,265 \times X_7 + 0,576 \cdot X_8 + 0,279 \cdot X_{13} + 0,237 \times X_{17}$	K ₂	1	Менше ніж 37,6 %		X ₂	-1,744
				2	37,6 %	58,3 %		-0,460
				3	58,3 %	74,3 %		0,259
				4	74,3 %	99,1 %		0,351
				5	99,1 %	112,4 %		0,675
				6	112,4 %	128,4 %		0,837
				7	Дорівнює або більше ніж 128,4 %			0,857
			K ₅	1	Менше ніж 2449,0 %		X ₅	-0,451
				2	2449,0 %	4309,5 %		0,224
				3	4309,5 %	6775,3 %		0,702
				4	6775,3 %	11774,4 %		0,469
				5	Дорівнює або більше ніж 11774,4 %			-0,481
			K ₆	1	Менше ніж 12,3 %		X ₆	-1,843
				2	12,3 %	36,7 %		-0,788
				3	36,7 %	63,6 %		-0,071
				4	63,6 %	98,3 %		0,367
				5	98,3 %	150,0 %		0,645
				6	150,0 %	231,6 %		1,071
				7	231,6 %	351,2 %		1,133
				8	351,2 %	742,8 %		1,165
				9	Дорівнює або більше ніж 742,8 %			1,198
			K ₇	1	Менше ніж 0,001 %		X ₇	1,258

				2	0,001 %	4,9 %		0,839
				3	4,9 %	9,0 %		0,726
				4	9,0 %	36,1 %		0,360
				5	36,1 %	47,3 %		-0,152
				6	47,3 %	69,4 %		-0,440
				7	Дорівнює або більше ніж 69,4 %			-1,449
			K ₈	1	Менше ніж 1272,5 %		X ₈	0,243
				2	1272,5 %	3389,3 %		0,512
				3	3389,3 %	6001,2 %		0,535
				4	6001,2 %	11416,1 %		0,294
				5	Дорівнює або більше ніж 11416,1 %			-0,927
			K ₁₃	1	Менше ніж 3,5 %		X ₁₃	0,545
				2	3,5 %	5,6 %		0,451
				3	5,6 %	8,4 %		0,294
				4	8,4 %	13,2 %		0,259
				5	13,2 %	22,3 %		-0,101
				6	22,3 %	38,8 %		-0,291
				7	Дорівнює або більше ніж 38,8 %			-1,331
			K ₁₇	1	Менше ніж 248,6 %		X ₁₇	-1,786
				2	248,6 %	457,1 %		-0,357
				3	457,1 %	699,6 %		-0,271
				4	699,6 %	990,7 %		0,127
				5	990,7 %	1411,6 %		0,536
				6	1411,6 %	1915,6 %		1,027
				7	Дорівнює або більше ніж 1915,6 %			1,081
4	Фінансова та страхова діяльність, операції з нерухомим майном, професійна, наукова та технічна діяльність, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування: секції K, L, M, N	$Z = 1,098 + 0,324 \times X_1 + 0,532 \cdot X_4 + 0,596 \cdot X_6 + 0,610 \times X_8 + 0,349 \cdot X_{16}$	K ₁	1	Менше ніж -109,7 %		X ₁	-1,0251
				2	-109,7 %	-40,5 %		-1,0055
				3	-40,5 %	-8,1 %		-0,5511
				4	-8,1 %	1,0 %		-0,2110
				5	1,0 %	20,5 %		0,3237
				6	20,5 %	72,4 %		0,834
				7	Дорівнює або більше ніж 72,4 %			0,927
			K ₄	1	Менше ніж 2,0 %		X ₄	-1,162
				2	2,0 %	25,9 %		-0,059
				3	25,9 %	85,8 %		0,119
				4	85,8 %	274,1 %		0,290
				5	Дорівнює або більше ніж 274,1 %			0,927
			K ₆	1	Менше ніж 0,001 %		X ₆	-1,142

				2	0,001 %	1,6 %		-0,986
				3	1,6 %	5,1 %		-0,551
				4	5,1 %	11,1 %		-0,281
				5	11,1 %	40,5 %		0,065
				6	40,5 %	80,6 %		0,881
				7	Дорівнює або більше ніж 80,6 %			1,308
			K ₈	1	Менше ніж 557,8 %		X ₈	0,504
				2	557,8 %	4032,3 %		0,648
				3	4032,3 %	13034,6 %		0,420
				4	13034,6 %	33402,1 %		-0,473
				5	Дорівнює або більше ніж 33402,1 %			-0,718
			K ₁₆	1	Менше ніж -513,2 %		X ₁₆	-1,201
				2	-513,2 %	-110,8 %		-0,828
				3	-110,8 %	-34,7 %		-0,635
				4	-34,7 %	-8,5 %		-0,281
				5	-8,5 %	0,4 %		0,092
				6	0,4 %	2,0 %		0,751
				7	Дорівнює або більше ніж 2,0 %			0,891
5	Інші: секції D, E, H, I, J, O, P, Q, R, S, T, U	Z = 1,833 + 0,562 x X ₁ + 0,605·X ₂ + 0,833·X ₅ + 0,523 x X ₆ + 0,534·X ₈	K ₁	1	Менше ніж -59,2 %		X ₁	-1,185
				2	-59,2 %	-9,7 %		-0,710
				3	-9,7 %	2,1 %		-0,451
				4	2,1 %	31,1 %		0,514
				5	31,1 %	74,5 %		0,539
				6	Дорівнює або більше ніж 74,5 %			0,739
			K ₂	1	Менше ніж 10,1 %		X ₂	-1,036
				2	10,1 %	22,1 %		-0,353
				3	22,1 %	33,5 %		-0,195
				4	33,5 %	48,6 %		-0,077
				5	48,6 %	82,5 %		0,084
				6	82,5 %	102,3 %		0,447
				7	102,3 %	129,9 %		0,665
				8	Дорівнює або більше ніж 129,9 %			0,699
K ₅	1	Менше ніж 387,2 %		X ₅	-0,055			
	2	387,2 %	1266,4 %		0,137			
	3	1266,4 %	3231,9 %		0,384			
	4	3231,9 %	8885,4 %		0,188			
	5	Дорівнює або більше ніж 8885,4 %			-0,491			
			K ₆	1	Менше ніж 7,7 %		X ₆	-0,782

				2	7,7 %	19,6 %		-0,382
				3	19,6 %	36,2 %		-0,161
				4	36,2 %	98,7 %		0,159
				5	98,7 %	166,7 %		0,739
				6	Дорівнює або більше ніж 166,7 %			0,798
			K ₈	1	Менше ніж 663,0 %		X ₈	0,134
				2	663,0 %	2341,2 %		0,624
				3	2341,2 %	5413,6 %		0,354
				4	5413,6 %	14174,3 %		0,112
				5	Дорівнює або більше ніж 14174,3 %			-0,796

Додаток Б

Розрахунок фінансових показників, що використовуються для розрахунку інтегрального показника фінансового стану боржника - юридичної особи

№ з/п	Фінансовий показник	Характеристика	Формула розрахунку	Алгоритм розрахунку	
				Великі та середні	Малі
1	2	3	4	5	6
1	K ₁ , МК ₁ - показники капіталу	Частка капіталу в балансі підприємства	$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу (актив)}}$	$\frac{\text{ф. 1 р. 1495 гр. 4}}{\text{ф. 1 р. 1300 гр. 4}}$	$\frac{\text{ф. 1-м р. 1495 гр. 4}}{\text{ф. 1-м р. 1300 гр. 4}}$
2	K ₂ , МК ₂ - показники загальної ліквідності	Спроможність підприємства покривати короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів	$\frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання і забезпечення}}$	$\frac{\text{ф. 1 р. 1125 + р. 1100 + р. 1110 + р. 1165 гр. 4}}{\text{ф. 1 р. 1695 гр. 4}}$	$\frac{\text{ф. 1-м р. 1125 + р. 1155 + р. 1100 + р. 1110 + р. 1165 гр. 4}}{\text{ф. 1-м р. 1695 гр. 4}}$
3	МК ₃ - показники покриття боргу прибутком до оподаткування	Спроможність обслуговування боргу прибутком до оподаткування	$\frac{\text{Фінансовий результат до оподаткування}}{\text{Чисті короткострокові та довгострокові зобов'язання}}$	-	$\frac{\text{ф. 2-м р. 2290 гр. 3}}{\text{ф. 1-м р. 1595 + р. 1600 + р. 1610 - р. 1165 гр. 4}}$
4	K ₄ , МК ₄ - показники швидкої ліквідності	Спроможність підприємства покривати короткострокові зобов'язання за рахунок високоліквідних активів	$\frac{\text{Високоліквідні активи}}{\text{Поточні зобов'язання і забезпечення}}$	$\frac{\text{ф. 1 р. 1125 + р. 1165 гр. 4}}{\text{ф. 1 р. 1695 гр. 4}}$	$\frac{\text{ф. 1-м р. 1125 + р. 1155 + р. 1165 гр. 4}}{\text{ф. 1-м р. 1695 гр. 4}}$
5	K ₅ , МК ₅ - показники оборотності запасів	Період повного обороту запасів	$\frac{\text{Запаси}}{\text{Собівартість реалізованої продукції}}$	$\frac{(\text{ф. 1 р. 1100 + р. 1110 гр. 4}) \cdot 365}{\text{ф. 2 р. 2050 гр. 3}}$	$\frac{(\text{ф. 1-м р. 1100 + р. 1110 гр. 4}) \cdot 365}{\text{ф. 2-м р. 2050 гр. 3}}$

Продовження Додатку Б

6	К ₆ , МК ₆ - показники покриття боргу валовим прибутком	Спроможність обслуговування боргу валовим прибутком	Валовий прибуток <u>Чисті короткострокові та довгострокові зобов'язання</u>	ф. 2 р. 2090 - р. 2095 гр. 3 <u>ф. 1 р. 1510 + р. 1515 + р. 1600 + р. 1610 - р. 1165 гр. 4</u>	ф. 2-м р. 2000 - р. 2050 гр. 3 <u>ф. 1-м р. 1595 + р. 1600 + р. 1610 - р. 1165 гр. 4</u>
7	К ₇ , МК ₇ - показники заборгованості	Частка боргу підприємства до активів	Короткострокові та довгострокові зобов'язання <u>Валюта балансу (актив)</u>	ф. 1 р. 1510 + р. 1515 + р. 1600 + р. 1610 гр. 4 <u>ф. 1 р. 1300 гр. 4</u>	ф. 1-м р. 1595 + р. 1600 + р. 1610 гр. 4 <u>ф. 1-м р. 1300 гр. 4</u>
8	К ₈ , МК ₈ - показники оборотності кредиторської заборгованості	Період повного обороту кредиторської заборгованості	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги <u>Собівартість реалізованої продукції</u>	ф. 1 р. 1615 гр. 4 x 365 <u>ф. 2 р. 2050 гр. 3</u>	ф. 1-м р. 1615 гр. 4 x 365 <u>ф. 2-м р. 2050 гр. 3</u>
9	К ₉ - показник рентабельності операційної діяльності	Ефективність операційної діяльності підприємства	Фінансовий результат від операційної діяльності <u>Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)</u>	ф. 2 р. 2190 - р. 2195 гр. 3 <u>ф. 2 р. 2000 + р. 2010 гр. 3</u>	-
10	К ₁₀ - показник поточної ліквідності	Спроможність підприємства покривати короткострокові зобов'язання за рахунок поточних активів	Поточні активи <u>Поточні зобов'язання і забезпечення</u>	ф. 1 р. 1195 гр. 4 <u>ф. 1 р. 1695 гр. 4</u>	-
11	К ₁₁ , МК ₁₁ - показники покриття боргу чистим доходом	Спроможність обслуговування боргу доходами від основного виду діяльності	Чисті короткострокові та довгострокові зобов'язання <u>Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)</u>	ф. 1 р. 1510 + р. 1515 + р. 1600 + р. 1610 - р. 1165 гр. 4 <u>ф. 2 р. 2000 + р. 2010 гр. 3</u>	ф. 1-м р. 1595 + р. 1600 + р. 1610 - р. 1165 гр. 4 <u>ф. 2-м (2-мс) р. 2000 гр. 3</u>
12	МК ₁₂ - показник покриття активів прибутком до оподаткування	Ефективність використання активів підприємства	Фінансовий результат до оподаткування <u>Валюта балансу (актив)</u>	-	ф. 2-м р. 2290 гр. 3 <u>ф. 1-м р. 1300 гр. 4</u>
13	К ₁₃ , МК ₁₃ -	Частка активів,	Неопераційні	ф. 1 р. 1000 + р. 1030 +	ф. 1-м р. 1030 + р. 1090

	показники частки неопераційних елементів балансу	яка не має прямого відношення до операційної діяльності підприємства	активи <u>Валюта балансу (актив)</u>	p. 1035 + p. 1040 + p. 1045 + p. 1050 + p. 1090 + p. 1155 + p. 1160 + p. 1190 гр. 4 <u>ф. 1 р. 1300 гр. 4</u>	+ p. 1160 + p. 1190 гр. 4 <u>ф. 1-м р. 1300 гр. 4</u>
14	K ₁₄ , МК ₁₄ - показники оборотності поточних активів	Період повного обороту поточних активів	Поточні активи <u>Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)</u>	ф. 1 р. 1195 гр. 4 x 365 <u>ф. 2 р. 2000 + p. 2010 гр. 3</u>	ф. 1-м р. 1195 гр. 4 x 365 <u>ф. 2-м р. 2000 гр. 3</u>
15	K ₁₅ - показник покриття фінансових витрат прибутком до оподаткування та амортизації	Спроможність фінансування неопераційних витрат операційним прибутком до вирахування амортизації	Фінансовий результат від операційної діяльності до вирахування амортизації <u>Чисті фінансові витрати</u>	ф. 2 р. 2190 - p. 2195 + p. 2515 гр. 3 <u>ф. 2 р. 2250 - p. 2220 гр. 3</u>	-
16	K ₁₆ , МК ₁₆ - показники рентабельності до оподаткування	Ефективність діяльності підприємства до оподаткування	Фінансовий результат до оподаткування <u>Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)</u>	ф. 2 р. 2190 - p. 2195 + p. 2220 - p. 2250 гр. 3 <u>ф. 2 р. 2000 + p. 2010 гр. 3</u>	ф. 2-м р. 2290 гр. 3 <u>ф. 2-м р. 2000 гр. 3</u>
17	K ₁₇ , МК ₁₇ - показники покриття фінансових витрат валовим прибутком	Спроможність фінансування фінансових витрат валовим прибутком	Валовий прибуток (збиток) <u>Чисті фінансові витрати</u>	ф. 2 р. 2090 - p. 2095 гр. 3 <u>ф. 2 р. 2250 - p. 2220 гр. 3</u>	ф. 2-м р. 2000 - p. 2050 гр. 3 <u>ф. 2-м р. 2270 гр. 3</u>

Баланс (Звіт про фінансовий стан) 2020 рік ПрАТ «КИЇВСЬКА
КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН»

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	0.00	0.00
первісна вартість	1001	0.00	0.00
накопичена амортизація	1002	0.00	0.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	0.00
Основні засоби	1010	583 172.00	1 871 142.00
первісна вартість	1011	867 860.00	2 221 643.00
знос	1012	284 688.00	350 501.00
Інвестиційна нерухомість	1015	648 315.00	801 177.00
первісна вартість	1016	669 525.00	840 340.00
знос	1017	21 210.00	39 163.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
первісна вартість	1021	0.00	0.00
накопичена амортизація	1022	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	0.00
інші фінансові інвестиції	1035	10.00	10.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	0.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	0.00
Гудвіл	1050	0.00	0.00
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	0.00
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	34 639.00	10 026.00
Усього за розділом I	1095	1 266 136.00	2 682 355.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	20 776.00	17 715.00
Виробничі запаси	1101	0.00	0.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	0.00
Готова продукція	1103	0.00	0.00
Товари	1104	0.00	0.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестрашування	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	102 545.00	113 648.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 239.00	2 837.00
з бюджетом	1135	6 539.00	181 700.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	369.00	5 162.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	253.00	1 056.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Г роші та їх еквіваленти	1165	422.00	1 574.00
Готівка	1166	0.00	0.00
Рахунки в банках	1167	0.00	0.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	0.00

Продовження додатку В

Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	1 606.00	961.00
Усього за розділом II	1195	133 380.00	319 491.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	1 399 516.00	3 001 846.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	505 833.00	505 833.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	1 000 000.00
Капітал у дооцінках	1405	0.00	0.00
Додатковий капітал	1410	0.00	1 000 000.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	5 345.00	5 762.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	376 238.00	381 078.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	887 416.00	1 892 673.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	23 454.00	21 014.00
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	0.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	0.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	36 594.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	0.00
Цільове фінансування	1525	0.00	0.00
Благодійна допомога	1526	0.00	0.00
Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1533	0.00	0.00
інші страхові резерви	1534	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1535	0.00	0.00
Призовий фонд	1540	0.00	0.00
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	23 454.00	57 608.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0.00	0.00
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	21 248.00
товари, роботи, послуги	1615	27 395.00	228 274.00
розрахунками з бюджетом	1620	4 403.00	7 076.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	0.00
розрахунками зі страхування	1625	4 226.00	7 057.00

Продовження додатку В

розрахунками з оплати праці	1630	15 649.00	26 046.00
за одержаними авансами	1635	500.00	224.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	11 714.00	17 675.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	424 759.00	743 965.00
Усього за розділом III	1695	488 646.00	1 051 565.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	1 399 516.00	3 001 846.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	638 817.00	470 093.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	0.00	0.00
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	0.00
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	556 236.00	393 995.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00
Валовий: прибуток	2090	82 581.00	76 098.00
збиток	2095	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	1 840.00	6 768.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	0.00
Адміністративні витрати	2130	42 484.00	34 322.00
Витрати на збут	2150	6 629.00	5 794.00
Інші операційні витрати	2180	42 247.00	35 072.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	0.00

Продовження додатку В

Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0.00	7 678.00
збиток	2195	6 939.00	0.00
Дохід від участі в капіталі	2200	20 000.00	0.00
Інші фінансові доходи	2220	66 180.00	69 894.00
Інші доходи	2240	0.00	0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	71 888.00	67 736.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Інші витрати	2270	0.00	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	7 353.00	9 836.00
збиток	2295	0.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-2 096.00	-1 506.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	5 257.00	8 330.00
збиток	2355	0.00	0.00

Додаток Д

**Баланс (Звіт про фінансовий стан) 2021 рік ПрАТ «КИЇВСЬКА
КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН»**

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	0.00	0.00
первісна вартість	1001	0.00	0.00
накопичена амортизація	1002	0.00	0.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	0.00
Основні засоби	1010	1 871 142.00	2 167 436.00
первісна вартість	1011	2 221 643.00	2 652 952.00
знос	1012	350 501.00	485 516.00
Інвестиційна нерухомість	1015	801 177.00	784 823.00
первісна вартість	1016	840 340.00	841 689.00
знос	1017	39 163.00	56 866.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
первісна вартість	1021	0.00	0.00
накопичена амортизація	1022	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	0.00
інші фінансові інвестиції	1035	10.00	0.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	0.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	0.00
Гудвіл	1050	0.00	0.00
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	10 026.00	2 118.00
Усього за розділом I	1095	2 682 355.00	2 954 377.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	17 715.00	17 815.00

Виробничі запаси	1101	0.00	0.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	0.00
Готова продукція	1103	0.00	0.00
Товари	1104	0.00	0.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестраховання	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	113 648.00	147 231.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 837.00	2 722.00
з бюджетом	1135	181 700.00	41 390.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	5 162.00	1 512.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 056.00	599.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Г роші та їх еквіваленти	1165	1 574.00	454.00
Готівка	1166	0.00	0.00
Рахунки в банках	1167	0.00	0.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	0.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	961.00	1 765.00
Усього за розділом II	1195	319 491.00	211 976.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	3 001 846.00	3 166 353.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 505 833.00	1 505 833.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	0.00	0.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	5 762.00	6 025.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	381 078.00	406 594.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	1 892 673.00	1 918 452.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	21 014.00	18 594.00
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	0.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	0.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	36 594.00	12 343.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	0.00
Цільове фінансування	1525	0.00	0.00
Благодійна допомога	1526	0.00	0.00

Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1533	0.00	0.00
інші страхові резерви	1534	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1535	0.00	0.00
Призовий фонд	1540	0.00	0.00
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	57 608.00	30 937.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	0.00
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	21 248.00	25 580.00
товари, роботи, послуги	1615	228 274.00	491 702.00
розрахунками з бюджетом	1620	7 076.00	7 281.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	0.00
розрахунками зі страхування	1625	7 057.00	7 355.00
розрахунками з оплати праці	1630	26 046.00	26 723.00
за одержаними авансами	1635	224.00	2 266.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	17 675.00	18 280.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	743 965.00	637 777.00
Усього за розділом III	1695	1 051 565.00	1 216 964.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	3 001 846.00	3 166 353.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	979 286.00	638 817.00
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	863 265.00	556 236.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00
Валовий: прибуток	2090	116 021.00	82 581.00
збиток	2095	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	5 572.00	1 840.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	0.00

Адміністративні витрати	2130	60 082.00	42 484.00
Витрати на збут	2150	7 984.00	6 629.00
Інші операційні витрати	2180	37 238.00	42 247.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	16 289.00	0.00
збиток	2195	0.00	6 939.00
Дохід від участі в капіталі	2200	24 500.00	20 000.00
Інші фінансові доходи	2220	49 393.00	66 180.00
Інші доходи	2240	490.00	0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	60 389.00	71 888.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Інші витрати	2270	0.00	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	30 283.00	7 353.00
збиток	2295	0.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-4 504.00	-2 096.00

Продовження додатку Д

Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	25 779.00	5 257.00
збиток	2355	0.00	0.00

Додаток Ж

**Баланс (Звіт про фінансовий стан) 2022 рік ПрАТ «КІЇВСЬКА
КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН»**

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	0.00	0.00
первісна вартість	1001	0.00	
накопичена амортизація	1002	0.00	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби	1010	2 167 436.00	2 119 246.00
первісна вартість	1011	2 652 952.00	2 776 748.00
знос	1012	485 516.00	657 502.00
Інвестиційна нерухомість	1015	784 823.00	772 755.00
первісна вартість	1016	841 689.00	843 140.00
знос	1017	56 866.00	70 385.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних	1065	0.00	

фондах			
Інші необоротні активи	1090	2 118.00	5 461.00
Усього за розділом І	1095	2 954 377.00	2 897 462.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	17 815.00	25 753.00
Виробничі запаси	1101	0.00	
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	147 231.00	179 870.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 716.00	5 405.00
з бюджетом	1135	41 390.00	1 722.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	1 512.00	1 722.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	599.00	542.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	454.00	325.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	0.00	
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	1 765.00	3 459.00
Усього за розділом II	1195	211 970.00	217 076.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	3 166 347.00	3 114 538.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 505 833.00	1 505 833.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	6 025.00	7 314.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	406 594.00	404 321.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	1 918 452.00	1 917 468.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	18 594.00	14 746.00
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	12 343.00	13 181.00

Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	30 937.00	27 927.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	25 580.00	
товари, роботи, послуги	1615	491 696.00	460 245.00
розрахунками з бюджетом	1620	7 281.00	17 774.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	7 355.00	7 722.00
розрахунками з оплати праці	1630	26 723.00	28 342.00
за одержаними авансами	1635	2 266.00	1 402.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	18 280.00	14 610.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	637 777.00	639 048.00
Усього за розділом III	1695	1 216 958.00	1 169 143.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	3 166 347.00	3 114 538.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	903 195.00	979 286.00
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	775 911.00	863 265.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	
Валовий: прибуток	2090	127 284.00	116 021.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	
Інші операційні доходи	2120	924.00	5 572.00

Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	
Адміністративні витрати	2130	57 231.00	60 082.00
Витрати на збут	2150	7 231.00	7 984.00
Інші операційні витрати	2180	60 084.00	37 238.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	3 662.00	16 289.00
Дохід від участі в капіталі	2200	24 500.00	
Інші фінансові доходи	2220	62 678.00	49 393.00
Інші доходи	2240	490.00	
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	
Фінансові витрати	2250	67 324.00	60 389.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	
Інші витрати	2270	0.00	
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	30 283.00	
збиток	2295	984.00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-4 504.00	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	25 779.00	
збиток	2355	984.00	